Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

2 (68)

JOI, 9 IANUARIE
1969, ANUL III

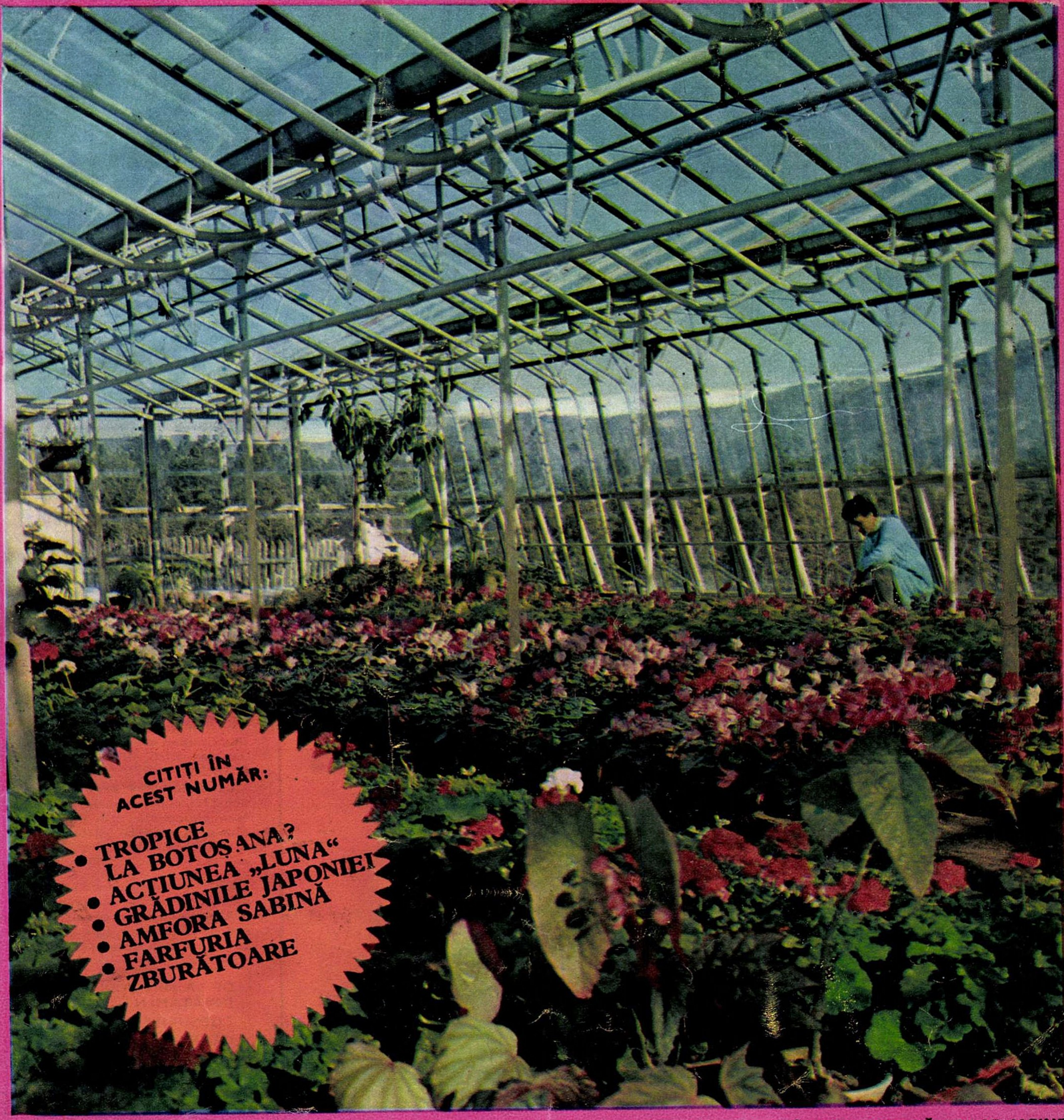

CITIȚI ÎN ACEST NUMĂR:

- TROPICE LA BOTOȘANA?
- ACȚIUNEA „LUNA"
- GRĂDINILE JAPONIEI
- AMFORA SABINĂ
- FARFURIA ZBURĂTOARE

CURCUBEUL FLORILOR ÎN REFLEXELE ZĂPEZILOR ALPINE

ECRAN

În preajma Anului Nou, în fața sediului Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș, Chivu Stoica, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț, Janoș Fazekaș, Gheorghe Rădulescu, Leonte Răutu, Vasile Vîlcu, Dumitru Popescu au primit un grup de pionieri și școlari din Capitală, care au venit să aducă conducerii de partid și de stat tradiționalele urări de fericire și sănătate pentru noul an. În plugușorul pe care l-au recitat, micii colindători au exprimat, în numele celor trei milioane de școlari ai țării, mulțumirile cele mai fierbinți partidului comunist pentru copilăria luminoasă pe care o trăiesc în patria noastră socialistă tot mai înfloritoare.

Deasupra tuturor se înalță caldele urări ale colindătorilor:

Pentru fericire și libertate,
Pentru bucuriile care în suflet rămîn,
Mulțumim Partidului Comunist Român

Adresîndu-se secretarului general al C.C. al P.C.R., unul din colindători spune:

Să mai facem o urare ca o văpaie
Pentru iubitul nostru tovarăș, Ceaușescu Nicolae.
Sorcoviți-l cu floare de măr
Că-i iubitor de oameni și de adevăr.
Sorcoviți-l cu flori de cicoare
Că-i iubitor de țară de sine stătătoare —
Sorcoviți-l cu floare de crini,
Că ne face anii lumini,
Sorcoviți-l cu spic înspicat,
Că ne face traiul bogat
Și cu flori de bujor
Că ne face viitor de aur, măreț viitor —
Ia-n mai ziceți flăcăi năzdrăvani
Întru mulți ani!»

Plugușorul cuprinde și cuvinte prin care pionierii se leagă pentru ziua de mîine:

Că vom învăța necontenit
Cu inima spre țară și partid,
Cu ochii pe carte,
Cu gîndul în viitorul departe,
Cu mîna dreaptă lîngă călimară
Și gîndul totdeauna la țară,
Cu mîna dreaptă pe condei
Sub steaguri tricolore și roșii
În gînd cu strămoșii
Cu pașii
Totdeauna în rînd cu urmașii.

Glasurile micilor colindători se împletesc cu clinchetul clopoțeilor, cu sunetul buhaiului, cu pocnetele de bici. Din alaiul pionieresc nu lipsesc nici celelalte obiceiuri tradiționale de iarnă: capra, sorcova, căiuții.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mulțumit entuziaștilor colindători pentru cuvintele rostite, le-a urat lor, ca și tuturor școlarilor patriei noastre, copilărie frumoasă, fericită, rezultate cît mai bune la învățătură, o viață tot mai îmbelșugată în societatea noastră socialistă. Să creșteți și să învățați, a spus secretarul general al C.C. al P.C.R., pentru a continua opera părinților, a înaintașilor voștri, pentru a face patria tot mai prosperă și mai frumoasă.

După datina străbună, colindătorilor le-au fost oferite covrigi și mere, bomboane, nuci și portocale.

MINUNAȚII NOȘTRI DASCĂLI

Învățătorii și profesorii stau neîmbătrîniți la răspîntiile amintirii, și imaginea unuia sau altuia ni se apropie fulgerător de retină, ca într-o peliculă filmată cu transfocatorul. La început, îmi era imposibil să cred că sînt oameni obișnuiți. Erau numai înțelepți. Pe urmă, am aflat că directorul școlii unde învățam își cheltuia, în acele vremuri grele de război, o parte din salariu pentru a cumpăra cîte unui elev ceva de îmbrăcăminte. O altă uimire ne-a surprins cînd ne-am dat seama că severa noastră profesoară de naturale poate să plîngă! Făcea asta pe ascuns, în cancelarie, după fiecare oră în care fusese nevoită să pună note slabe. Profesorul de istorie ne ținea într-o continuă vrajă. Suprema amenințare, cînd cineva avea chef de joacă la oră, era: «Să știți că nu vă mai povestesc nimic!» Și liniște mare se făcea. Mai tîrziu, ni s-a spus că își petrecea nopțile căutînd în operele marilor autori mereu alte și alte detalii potrivite lecției la zi. De-abia la facultate mi-am dat seama că, prin intermediul acestui om, ne întîlnisem cu Herodot și cu Miron Costin, cu Titus Livius și cu Iorga încă din clasa a cincea.

Profesorii veghează neîmbătrîniți la răspîntiile amintirii. Nici cea mai perfecționată mașină electronică n-ar putea calcula exact cît de mult le datorăm. Printre tradițiile poporului român stă, la loc de frunte, din cele mai vechi timpuri, admirația și dragostea pentru munca celui care-i învață carte pe copii. Recenta hotărîre a Consiliului de Miniștri privind majorarea salariilor și experimentarea noului sistem de salarizare în întregul învățămînt vine să se adauge la multe alte mărturii ale stimei celei mai înalte pe care o nutrim cu toții pentru minunații noștri dascăli.

Ovidiu Zotta

Cercul «Micilor folcloriști» al Școlii generale din comuna Bocșig, județul Arad, a organizat o șezătoare folclorică la care a fost invitat moș Palcu Vichentie, unul dintre păstrătorii datinelor străbune.

Cu atenție și pricepere motorașul a fost asamblat navei. Constructorul ei, membru la cercul de navomodele al Casei pionierilor din Timișoara, va putea participa cu succes la concursul național de navomodele din acest an și la concursul «Minitehnicus».

RADAR

Cutezătorii

• La Casa Sindicatelor din Komárno (R.S. Cehoslovacia) s-a deschis tradiționala expoziție de desene «Să ne cunoaștem prietenii». În afara copiilor din localitate, expun mici desenatori din Japonia, RDG, RF a Germaniei și URSS.

La următoarea expoziție de acest fel, copiii cehoslovaci vor face cunoștință, prin intermediul desenelor, cu prietenii lor din Austria, Iugoslavia și România.

• Trei sute de școli din Londra au fost conexate, la începutul anului școlar, unui circuit special de televiziune care-și propune să vină în ajutorul elevilor.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI:

CURSURILE ȘCOLILOR GENERALE, REÎNCEP DUPĂ VACANȚA DE IARNĂ LUNI 13 IANUARIE 1969.

TROPICE LA BOTOŞANA?

DA!
SPUN
Cutezătorii

S-a mutat paralela de 20° la Botoşana? Nicidecum. Comuna Botoşana din judeţul Suceava e chiar foarte aproape de ceea ce numim «polul frigului» în ţara noastră. Atunci? Atunci, tropicele a fost «adus» pe alte căi: pasiune, pricepere şi multă, multă bunăvoinţă. Marele pasionat: profesorul Vasile Boca. A ştiut să răspîndească pasiunea lui şi iată că au apărut şi învăţăceii, elevii şcolii din Botoşana. Cîţi? Mulţi. O să-i cităm pe cei din fotografia noastră: Onici Gabriela, Leşan Garofiţa şi Robu Viorel, dar tu, drag cititor, imaginează-ţi şi zeci de alte şi alte nume.

S-au apucat cei din Botoşana să crească cactuşi. Locuitorii de baştină ai pustiurilor mexicane au găsit o «caldă» îngrijire (şi la propriu şi la figurat) tocmai în nord-estul ţării noastre.

Pasiunea are ochi iscoditori. O veche pivniţă din curte a fost despuiată de acoperişul ei şi a primit acoperămînt nou de sticlă. O sobă al cărui foc moderat este întreţinut cu rîndul de micii naturalişti, un termometru, un higrometru şi aşa s-a născut sera din Botoşana, care adăposteşte peste 40 de specii de cactacee.

În definitiv cactusul e o plantă urîtă, dar nu vă sfătuiesc să spuneţi acest lucru celor din Botoşana. Vă vor întreba: «Ai văzut vreodată o floare de cactus? Ştii cîte forme minunate există în lumea cactaceelor? Ai văzut vreodată un mugure de cactus, căzut prin cine ştie ce întîmplare, cum capătă îndată rădăcini firave şi devine curînd o plantă nouă şi puternică?» Dacă nu te pricepi la cactuşi, dacă-ţi displac, du-te la Botoşana şi, în mod precis, vei descoperi lucruri noi şi interesante.

Vedeţi dar că o bucăţică de tropice s-a mutat totuşi la Botoşana. Reamintim: pasiune, pricepere şi multă, multă bunăvoinţă.

AUREL LECCA

POEM DE ŢARĂ

de **PETRU ANGHEL**

Anotimpuri rotunde, anotimpuri fierbinţi
aşternute pe cerul cetăţii, mereu
mai înalt de dorul nostru din Binţinţi
arcuit în armonios curcubeu.

Şi zidul se aşază trainic şi frumos,
răsuflare peste răsuflare,
pe Argeş în sus, pe Mureş în jos,
către dorita încununare.

Meşterii mari şi-nţelepţi îşi adună
seara nevestele şi copiii-mprejur,
la întîlnirea dintre soare şi lună
cînd dorurile se deschid cu alb contur.

Ei se cuprind de liniştea acelui crez
numit atît de simplu: România;
străbunii mei, în toate cărămizile eu vă visez,
Vitoria, Ion, Gheorghe, Maria...

Cu preţul propriei vieţi?

DA!
SPUN **Cutezătorii**

Atunci cînd este vorba de salvarea unei alte vieţi.

Într-una din zilele trecute, Ion Lihaci (student la Institutul agronomic Bucureşti) trecînd pe malul lacului Floreasca, a fost martorul unei întîmplări care putea avea urmări tragice. O fetiţă patina fără grijă. Deodată, gheaţa s-a spart şi fata a fost înghiţită de apa adîncă a lacului. Fără a pierde o clipă, riscîndu-şi viaţa, tînărul s-a aruncat în apa rece, salvînd viaţa fetiţei.

O faptă de cutezător.

Un apartament în 13 ore?

DA!
SPUN **Cutezătorii**

Îndrăzneţii care au stabilit această performanţă sînt constructorii de locuinţe de pe şantierele noului oraş Orşova. Folosind o tehnică specială a cofrajelor, au reuşit să realizeze monolite de beton armat cu pereţi şi planşee de 14 cm grosime. Ei au redus astfel, simţitor, timpul de lucru.

Cutezătorii PRINTRE NOI

ALARMĂ ÎN PĂDURE

Un semnal de alarmă sparse liniștea ultimei ore. Brusc elevii se răsuciră în bănci. Semnalul urca din vale spre culmea dealului, unde se află școala din Labașinț. Mulți dintre noi îl identificară: Foc! Arde undeva! Cu toții am năvălit afară din clasă. În poarta școlii îl întîmpinarăm pe șeful pompierilor din sat, Ion Oprescu, care venea în grabă. Cu răsuflarea tăiată ne anunță: arde pădurea de la Gutînea! Tovarășul învățător, Cojocaru Constantin, nu mai ceru lămuriri. Apucînd o sapă voi să-l urmeze. «Tovarășe învățător, mergem și noi!» Ne cunoștea bine pe toți: 14 elevi — 14 inimoși. Avea încredere în noi.

Și așa, cu mic, cu mare luînd cu noi sape, furci, mături de nuiele, am pornit spre pădurea de la Gutînea. Pînă acolo aveam de mers 3 km. În drum am strigat pe la cîteva case răzlețite pe deal.

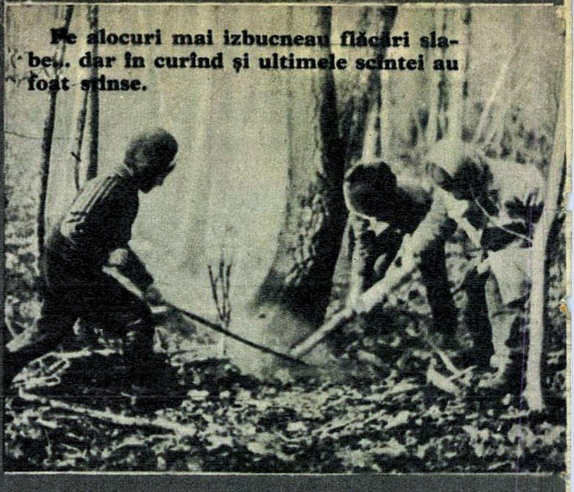
Pe alocuri mai izbucneau flăcări slabe... dar în curînd și ultimele scîntei au fost stinse.

Nimeni nu ne-a răspuns. Gospodarii din sat erau plecați departe, la lucru. Pe drum, tovarășul învățător ne dă-

ANCHETA NOASTRĂ

DE VORBĂ CU ACADEMICIANUL VICTOR EFTIMIU, CU CERCETĂTORUL TOMA STAN, CU ACTORUL ȘERBAN CANTACUZINO ȘI CU... TREI DINTRE VOI DESPRE...

„Mulțumesc“-cel de toate

Eram la teatru, cu puțin înainte de începerea spectacolului. Ocupam locul de la marginea rîndului. O familie — mama, tata și EL, mușteriul nostru — m-a rugat să le fac loc și și-au ocupat scaunele cu gesturi de mulțumire. Cînd,deodată, mama și-aduce aminte: «Ninel, ai spus ceva lu' domnu'?» «Ninel, s-a întors brusc spre mine și mi-a aruncat în creștet un «mersi»! rece și dușmănos ca o înjurătură.

Și la fel de brusc — fără să-mi dau seama cu claritate de ce — mi-a devenit antipatic.

Temîndu-mă că m-aș fi putut supăra fără motiv pe Ninel și că-mi fac sînge rău din senin, mi-am zis: ia să vedem noi ce spun și alții despre întîmplarea asta?

Și-am început cu unul dintre «ai voștri»: Dalila Gall — Școala generală nr. 39 — București.

— Tu ce crezi despre «mersi»-ul amicului N.?

— Mi se pare ciudat că a trebuit să-i aducă aminte cineva să mulțumească. Și a făcut-o cu lene, cu lene obraznică. Dar nu sînt sigură; poate că nu știe să mulțumească.

— Nu știe! Interesant, și s-ar putea să ai dreptate. Să ne sfătuim cu maestrul Victor Eftimiu. Să-l ascultăm:

— «Nu că unii copii n-au învățat și nu știu să mulțumească — deși și asta poate fi adevărat — ci au uitat cum au învățat să facă asta. Au uitat că «mulțumesc» nu-i o simplă vorbă,ci e o faptă — e adevarat, una verbală — dar o faptă.

Va să zică «a mulțumi» nu-i o simplă vorbă. Atunci ce este și mai ales ce e greu în a o spune de credea Dalila că lui N. i-a fost «lene» să o facă? Să-l întrebăm pe cercetător.

— Eu aș spune că e mai mult decît o chestiune de politețe, e o obligație — e adevărat, una nobilă, liber consimțită — dar o obligație. Cînd cineva îți prilejuiește o bucurie printr-o faptă sau o vorbă, simți nevoia să-i răspunzi cu ceva asemănător. Dar neputînd răspunde cu o faptă (ori nu poți, ori nu e cazul) faci același lucru cu **o vorbă cît o faptă** — nu o vorbă oricum. Și ca să fie cît o faptă, o faci frumoasă, o spui convins, din inimă.

Îmi aduc aminte că amicul N. mi-a spus «mersi» și nu mulțumesc. Oare de-aici să fi venit tristețea mea «de neînțeles?»

Peste 80% dintre copii (la oraș mai ales) folosesc «mersi» în loc de «mulțumesc». Ia să vedem ce gîndesc ei înșiși despre asta. Și l-am întrebat pe Ștefan Prună din Șercaia — Brașov:

— Tu cum zici cînd mulțumești cuiva?

— Păi, și «mersi» și «mulțumesc», zic și «danke», că eu știu germana.

— Și le spui așa, cum îți vine la gură, indiferent de situație?

— Nu chiar așa. Pentru «lucruri mici» de pildă, zic «mersi». Cînd e ceva mai serios zic «mulțumesc» deși e cam lung. Dar sincer să fiu, nu-s atent întotdeauna și le mai folosesc și cum se nimerește, dar parcă mai des pe «mersi».

Și fiindcă mulți copii procedează astfel, fără să ne pronunțăm noi în vreun fel să ne sfătuim iarăși cu maestrul Victor Eftimiu.

— Vi se pare îngrijorător faptul că în procente **mersi** îl depășește și-l copleșește aproape pe **mulțumesc?**

— Nu, eu nu văd ceva alarmant aici. **Mersi** l-am luat de la francezi prin fanarioți și apoi prin bonjuriști. Francezii mulțumesc foarte mult; un adult zice «mersi» pînă și unui copil de 2 ani care-i aduce pălăria. Și nu-i rău că facem ca ei, dar francezii continuă amabilitățile răspunzînd la mersi cu «a votre service» sau altfel. Ceea ce, de regulă noi nu mai facem. Și aici «**mersi**», nu e bine folosit, el e zis «să scapi» fiindcă e scurt.

Într-adevăr,prietenii noștri de felul lui N. îl zic pe «mersi» să scape, iar cînd îl primesc, îl primesc tot să scape. Adică, bucuria de-al dărui lipsind, lipsește și aceea de-al primi. Formalități pe toată linia... Dar părerea cercetătorului?

— Nu e scris în nici un cod cînd și cum să se folosească cele două expresii,dar în fapt, oamenii procedează diferențiat. Se zice, e adevărat, și-n cazul adulților, mult «mersi»,dar el poate fi observat mai ales atunci cînd e vorba de relații de egalitate (ca vîrstă, pregătire). Zici «mersi» unui coleg, unui prieten,

Noi, cei 14 elevi ai Școlii generale din satul Labașinț, împreună cu învățătorul nostru Cojocaru Constantin.

dea sfaturi: «Veți lucra grupați pe o porțiune de 20—30 m, 7 în stînga, 7 în dreapta mea, așa fel încît eu să vă pot supraveghea». Am ajuns în sfîrșit. Pădurea ardea. Flăcările izbucniseră undeva la o margine. Se luptau să le stingă numai doi oameni: tractoristul Lelea Ion din Paniova (Timiș) și pădurarul Miculescu Iacob. Dezbrăcați, cu hainele lor acopereau flăcările și le stingeau. «— Tovarășe învățător, a strigat pădurarul, noi mergem cu stinsul înainte, iar dumneavoastră cu copiii veniți în urma noastră.» Ne-am grupat și-am început lucrul pe brîul de pădure incendiat avînd grijă ca focul să nu cuprindă și mijlocul. Cu sapele, cu măturile, am stins și am curățat toată suprafața arsă. Totuși, din cînd în cînd, limbi de flăcări izbucneau în spatele nostru. Un grup s-a întors spre a stăvili cele aproape zece aprinzători. Am reușit să localizăm focul și l-am învins. L-am regăsit pe tractoristul Lelea Ion, pe Miculescu Iacob și Făgățeanu Gheorghe precum și pe alți oameni din sat care sosiseră între timp. Venise pînă și bătrînul Obrad Ion care ne-a mulțumit și ne-a spus: «Bravo, inimoși băieți!» Încetul cu încetul oamenii au plecat. Noi am mai rămas aproape un ceas. Focul e viclean, pe alocuri mai răbufneau flăcări destul de slabe, dar care ar fi putut stîrni din nou incendiul. Am ocolit tot brîul de pădure pe o suprafață de circa 5 hectare. Cînd nici o dîră de fum nu s-a mai ivit am urcat dealul și-am stat un timp să ne odihnim. Eram mulțumiți, poate chiar mîndri că așa cum sîntem, cutezători între 8 și 11 ani, am fost mai tari decît focul care ar fi putut să cuprindă întreaga pădure și să ardă zile în șir.

FRENȚ ANA SOFIA, cl. a IV-a,
BUBLEA GHEORGHE, cl. a III-a,
Șc. gen. Satul Labașinț,
com. Șistarovăț, Jud. Arad

zilele

cuiva de aceiași vîrstă. Dar cuiva mai mare în vîrstă, mai puțin cunoscut sau necunoscut, de alt sex, i te adresezi de regulă cu «mulțumesc». Pentru că s-o spunem deschis — mulțumesc e mai respectuos mai... politicos. Paradoxal, dar amicul N. vrînd să fie politicos și spunînd un «mersi» în lene a fost mai nepoliticos decît dacă ar fi tăcut.

Și Emmy Cătean din Rotbav — Feldioara, îmi amintesc, îmi spusese ceva asemănător. Dar îmi mai spusese ceva:

— Tu cînd folosești pe «mersi» și cînd pe «mulțumesc»?

— După situații. Cu oamenii mari spun «mulțumesc». Cu copii «mersi».

— Cu copiii zici «mersi» întotdeauna?

— Nu întotdeauna. De pildă, cînd merg în vizită la o verișoară a mea care are o soră studentă, zic «mersi» la toți (!) Fiindcă sună mai frumos.

M-am gîndit: o fi vorba aici de snobism? Sună mai frumos, mai pompos, mai teatral adică?

Să vedem ce ne spune despre așa ceva, un actor, și încă unul care cunoaște publicul-copil și care-l îndrăgește: ȘERBAN CANTACUZINO.

— Ați jucat în cîteva filme roluri de băiat de familie, foarte politicos și... franțuzit. «Mersi» deci ar fi în nota unui asemenea rol. Să vedem aici comoditate sau snobism?

— Uneori cred că poate fi vorba de snobism. Unii copii cred că e mai frumos fiindcă... e străin.

— Vi s-a întîmplat vreodată ca-n vreun rol unde personajul avea de zis un «mersi» să simțiți nevoia lui «mulțumesc»?

— Mi s-a întîmplat, dar aș vrea să mă credeți pe cuvînt, piesa nu v-o pot spune. Și pentru că e vorba de teatru să vă povestesc ceva. Bunica mea, Maria Filoti, studentă fiind, susținea un examen în fața lui Titu Maiorescu. Cînd a primit carnetul cu nota, a vrut să spună «mersi», dar s-a oprit brusc la «mer» — țintită de ochii profesorului. Și-a adusese aminte că într-o situație identică marele cărturar spusese unui student: «nu știu cît de sincer îmi mulțumești, dar observ cu părere de rău că n-o faci românește».

— Emmy poate se gîndea ca și Dalila că trebuie nu numai să mulțumim, dar să știm s-o facem și frumos. Fiindcă vorba singură nu-l poate convinge pe omul din fața de simțămintele noastre.

— Aveți dreptate. Și «mulțumesc» și «mersi» se pot spune și **trebuie** spuse frumos, adică civilizat, ca tehnică. Cu ton atent, afectuos. Nici țipat, nici bîlbîit, nici timid, nici forțat-teatral: și-n mimică și-n gestică.

— Dacă amicul N. și cei ca el ar susține că de fapt **ei** sînt băieți politicoși, bine crescuți, ce-ați face?

— Le-aș răspunde cu-n «mersi» ca-n foto 1.

— Dar pentru băieții și fetele care-s preocupați cînd mulțumesc mai mult să facă «frumos», decît să fie sinceri?

— I-aș parodia cu-n «mersi» fals ca-n foto 2.

— Iar pentru cititorii, pentru toți băieții și fetele cumsecade care ne-au ascultat pînă la capăt.

— Le ofer, un «mulțumesc» simplu și afectuos ca-n foto 3. Și aștept, cu prima ocazie, să-mi ofere și ei unul la fel.

ILIE TRAIAN

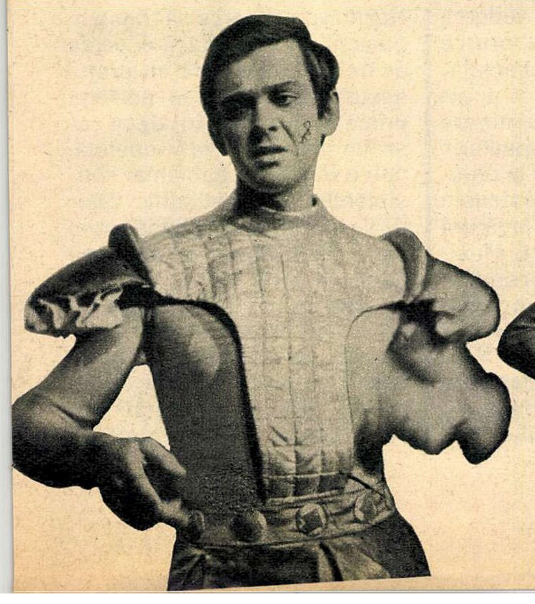

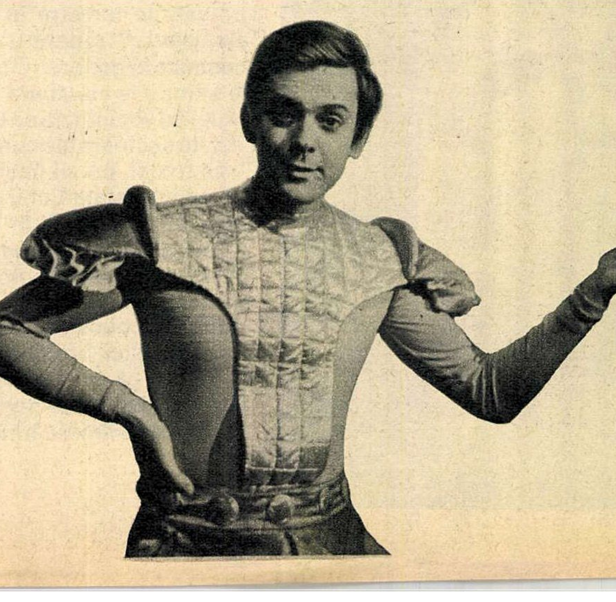

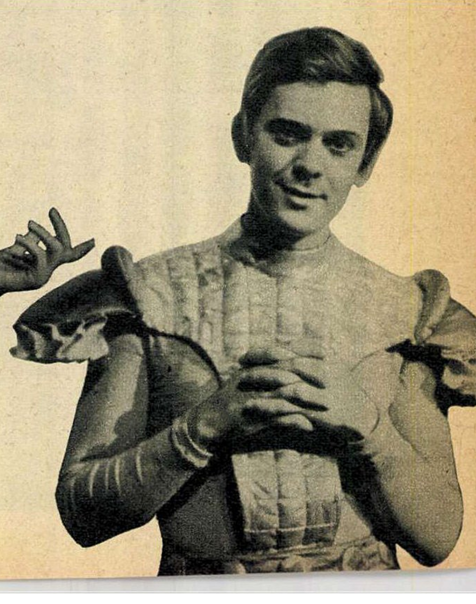

ACȚIUNEA LUNA

Cele mai însemnate repere legate de zborul spre Lună sînt, în general, cunoscute. În 1959, «Sputnik III» a fotografiat fața invizibilă de pe Pămînt a Lunii, «Lunik II» a fost primul obiect terestru trimis în Lună, iar rachetele americane «Ranger 7» și «Ranger 9» au transmis, în 1964 și în 1965, mii de fotografii ale ei. Acestor experimente li s-au alăturat, în 1966, cînd începe, de fapt, cu adevărat, «acțiunea Luna», multe altele, printre care cităm așezarea pe solul lunar a mai multor stații automate sovietice și americane, toate acestea culminînd cu zborul stației automate „Zond-5", lansată la 15 septembrie 1968: Performanța ei principală a fost revenirea lentă în atmosfera terestră, problemă — cheie, a cărei soluționare fericită a fost urmată de lansarea în dimineața zilei de 11 octombrie 1968, de la centrul spațial Cape Kennedy, a cabinei spațiale «Apollo-7», avînd la bordul ei pe Walter Schirra, Don Eisele și Walter Cunningham. Obiectivele principale ale acestui zbor au fost: verificarea cabinei spațiale, a aparatelor și a echipamentului aproape în întregime nou, ca și repetarea unor manevre în spațiu, cum ar fi: depărtarea și apropierea de a doua treaptă a rachetei, saltul de pe o orbită pe alta, cu ajutorul unor retro-rachete «de mînă» aprinse timp de nouă secunde. Pe lîngă aceste probe, perfect reușite, zborul lui «Apollo-7» a prilejuit astronauților importante teste psihologice și fiziologice, ele aducînd răspunsuri precise medicilor de la centrele de control asupra comportării oamenilor în timpul acestui zbor.

La 10 noiembrie este lansat «Zond 6», care înconjură Luna, verificînd o nouă metodă de înapoiere pe Pămînt, aterizarea dirijată cu frînarea în două etape.

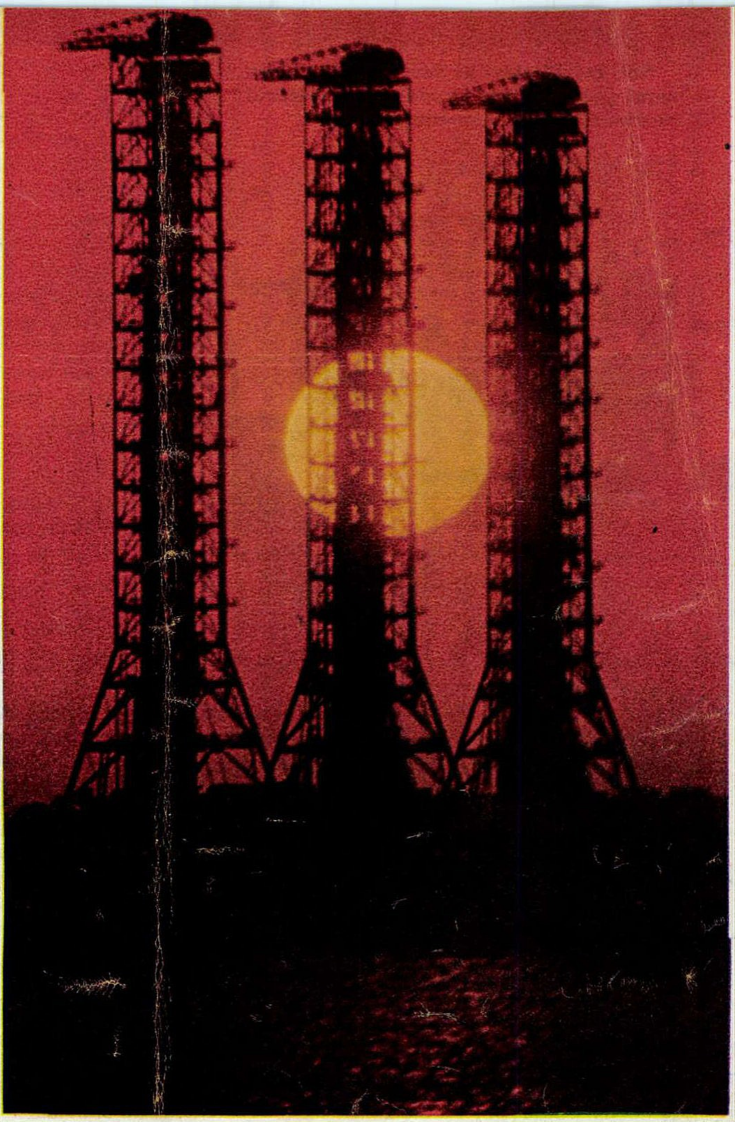

În sfîrșit, la 21 decembrie a avut loc evenimentul care prilejuiește aceste pagini: s-a dat startul în cel mai cutezător dintre zborurile înfăptuite de om, performanța cosmonauților americani Frank Borman, James Lovell și William Anders, care, la bordul navei cosmice «Apollo-8», au ocolit Luna, ajungînd la 112 km de suprafața ei. Prima apropiere a omului de un alt corp ceresc decît Pămîntul reprezintă o etapă necesară și extrem de importantă atît în pregătirile terestre în vederea alunizării, cît și pentru zborurile cosmice în general. Observațiile științifice efectuate cu acest prilej nu vor întîrzia să lumineze diferite sectoare ale cunoașterii.

Și totuși, primii pași ai omului pe suprafața Lunii așteaptă încă să fie făcuți. În legătură cu aceasta, dr. George E. Mueller, directorul zborurilor spațiale pilotate ale N.A.S.A., a declarat lui Jacques Tiziou, redactor al revistei **Science et Vie**: «Se pare că prima aselenizare nu va putea fi efectiv realizată înainte de sfîrșitul anului 1969. Noi nu vom încerca să trimitem oameni pe Lună dacă aceasta ar trebui să se facă cu prețul securității lor. După această primă aselenizare vor trece șase luni pînă ce ea va fi repetată, sub o formă probabil mai consistentă pe plan științific. Zborurile lunare se vor putea astfel succeda în ritmul de unul sau două pe an.»

Așadar, în curînd, poate încă în anul în care ne aflăm, cucerirea Lunii va deveni o realitate. Dar prezintă oare faptul acesta vreo importanță? Un zbor Pămînt-Lună-Pămînt co-

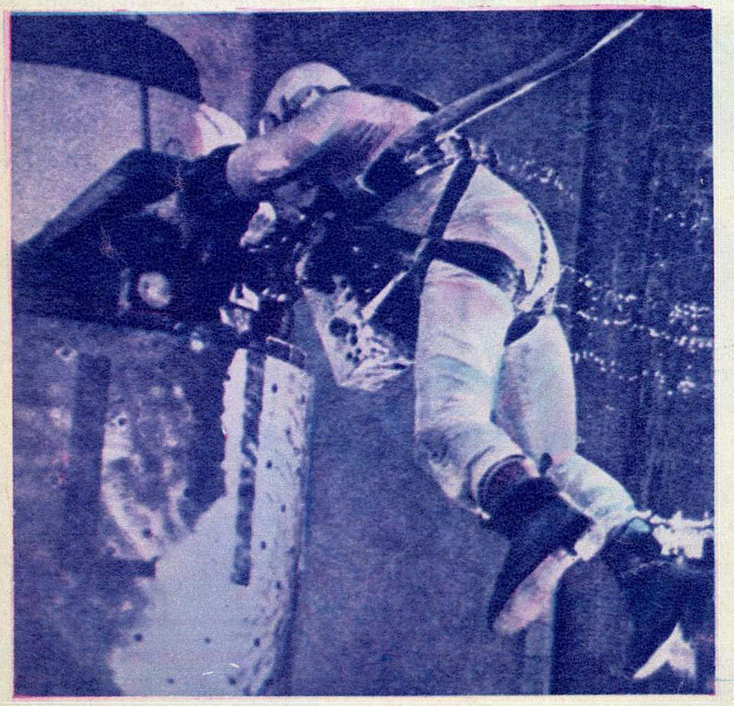

stă 20 de miliarde dolari. Este însă rezonabil să se facă o investiție atît de «astronomică» pentru pregătirea și executarea proiectului care ar da posibilitatea unor oameni să calce pentru prima oară pe solul satelitului nostru? Banii aceștia n-ar fi mai bine și mai inteligent plasați dacă ar fi folosiți în alte scopuri, aici, pe Pămînt, unde milioane de oameni suferă de foame, și multe țări sînt încă slab dezvoltate?

Răspunsul este complex. Cîștigurile cunoașterii cu greu pot fi socotite în bani. Dar foloasele de viitor ale prezenței omului în Lună se și conturează. Savanții sovietici au conceput planuri spre a face Luna locuibilă pentru oameni. Deși poate părea utopic, acest plan nu ține de literatura științifico-fantastică. Autorii lui socotesc, de pildă, că aceia care vor coloniza Luna vor trebui să trăiască în niște uriașe corturi cu oxigen, gigantice instalații climatizate, care vor permite să se reproducă pe Lună condițiile vieții terestre. După ideile acestor savanți, abia atunci va putea începe utilizarea științifică a Lunii, de la exploatarea minereurilor pînă la crearea unei agriculturi, căreia ei îi prezic cifre de producție extraordinare.

Agricultură pe Lună! Este oare posibil acest lucru? Da, răspund savanții care au cercetat această problemă. Ei sînt de părere că pe cîmpurile lunare, artificial create și climatizate după aceleași metode, se vor realiza recolte senzaționale. Fructe și legume de o mărime fantastică se vor coace repede pe Lună, fără a fi tulburate (cum e cazul pe Pămînt) de nici o formație atmosferică, sub o expunere solară normalizabilă și prezentă tot timpul, ceea ce va permite, firește, numeroase recolte anuale. Să fie într-adevăr posibil? Doar pe Lună, știam noi, nu există apă! Atunci cum vor putea crește toate fructele și legumele acestea? Cînd «Survoyer» a ajuns pe Lună, a identificat prezența carbonului, a oxigenului, a sodiului, a magneziului, a aluminiului și urma unor elemente grele, cum ar fi fierul și nichelul, ceea ce i-a făcut pe geologi să admită că, prin analogie cu rocile terestre, solul lunar ar fi bazaltic, adică esențialmente vulcanic. Așadar, un sol cu totul neprielnic culturii legumelor și fructelor. Cum se împacă această constatare cu previziunile savanților sovietici?

Iată, însă, că aceste previziuni sînt întărite chiar de un savant american, profesorul Gilvarry, de la colegiul Stanislaus din California. El este convins că solul lunar e sedimentar, concepție revoluționară, ce implică prezența pe satelitul natural al Pămîntului a unei rețele hidrografice. Savantul american își sprijină afirmațiile pe clișeele comunicate de «Ranger 7» și «Orbiter IV». Într-adevăr, privind aceste clișee, ești frapat de asemănarea dintre solul terestru și cel lunar. Cît privește rețeaua fină care se vede pe fundul Mării Ploilor, ea n-ar putea fi, după profesorul Gilvarry, decît urma unei rețele hidrografice. Teză plauzibilă, pe care, firește, doar primul om care va coborî pe Lună o va putea confirma sau infirma.

Pînă atunci încă multe nave vor mai înfrunta pulberea cosmică, bezna interstelară, enigmele și emoțiile acestei minunate aventuri umane. Dar, nu peste mult, porțile cosmosului vor fi forțate și visul milenar al oamenilor va fi îndeplinit. Vom cuceri Luna și o dată cu aceasta vom găsi răspuns la sutele de întrebări pe care ni le-a pus, din totdeauna, acest astru ceresc, gînditor «ca o frunte de poet».

PAUL B. MARIAN

APROAPE DE LUNĂ

Prezentăm cititorilor noștri filmul neegalatei realizări a celor trei cosmonauți americani care, în ultima decadă a anului trecut, au înconjurat Luna.

La 21 decembrie 1968, orele 14,51 (ora Bucureștiului), racheta purtătoare «Saturn-5» se desprinde de rampa de lansare de la Cape Kennedy, purtînd spre cosmos cabina spațială «Apollo-8» și pe cosmonauții Frank Borman, Jim Lovell și William Anders. Cele trei milioane de piese ale rachetei cîntăresc 3 000 de tone. După ce ocolește de două ori Pămîntul, «Apollo-8» pornește în călătoria de 352 000 km spre satelitul natural al planetei noastre.

La 22 decembrie, Pămîntul trăiește o puternică emoție. Doi dintre cosmonauți anunță că nu se simt bine. Diagnosticul — gripă — sporește îngrijorarea. Cei trei cutezători își continuă însă activitatea. James Lovell comunică: «Spațiul din jurul Lunii este de un albastru diafan și nu negru.»

La 23 decembrie nava cosmică intră în zona de atracție a Lunii, atingînd cea mai redusă viteză din cursul călătoriei: 3 573 km pe oră.

24 decembrie, ora 12,08: «Apollo-8» s-a înscris pe orbita circumlunară. Încep cele 10 rotații în jurul Lunii. Pe ecranul televizoarelor terestre, în prim plan: Luna, aflată la 112 km de nava cosmică. Echipajul identifică locurile propice viitoarelor aselenizări și dau mai multor cratere, munți și piscuri lunare numele unor eroi ai zborului cosmic.

La 25 decembrie, «Apollo-8» se desprinde de atracția lunară, în zona căreia s-a aflat vreme de 44 ore și 9 minute, și pornește către Pămînt. Manevra principală se efectuează în timp ce nava cosmică este «eclipsată» de Lună și comunicațiile cu Pămîntul sînt întrerupte. Este realizat un record al distanței de planeta noastră: 373 000 km.

26 decembrie: înscrisă cu precizie în «coridorul» de 42 km fixat pentru întoarcerea pe Pămînt, nava cosmică «Apollo-8» își continuă zborul către planeta noastră. Se calculează importantele economii de carburant realizate datorită preciziei traiectoriei. Trei vase ale marinei militare americane așteaptă în Pacific sosirea cosmonauților. În bucătăria unuia dintre ele a fost pregătit un tort de 245 kg, cu o suprafață de 6,4 m^2.

27 decembrie, în zori. «Apollo-8» intră în păturile superioare ale atmosferei. Din nou emoții. În exterior cabina atinge 3 000 de grade. În interior sînt măsurate 21 de grade. Legăturile radio sînt întrerupte. La 3 km altitudine sînt deschise parașutele albe și roșii, ce reduc viteza navei la 35 km pe oră. În sfîrșit, «Apollo-8» atinge suprafața oceanului. În Hawai. este ora 5,50. Cele 147 de ore ale celei mai temerare încercări a omului, zborul în jurul Lunii, s-au încheiat.

În curînd: primul om în Lună!

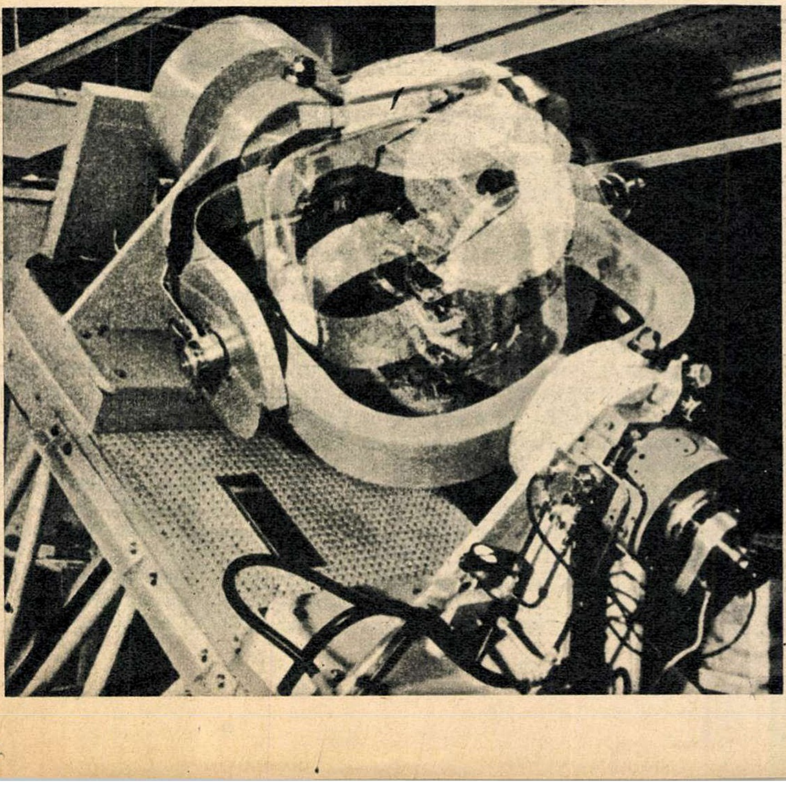

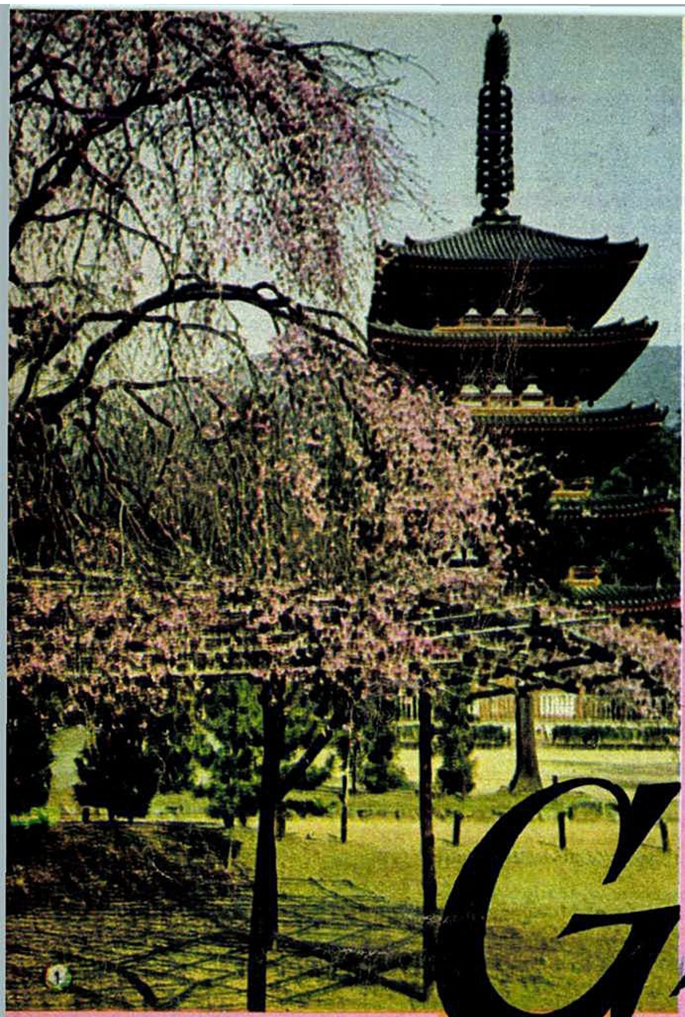
①

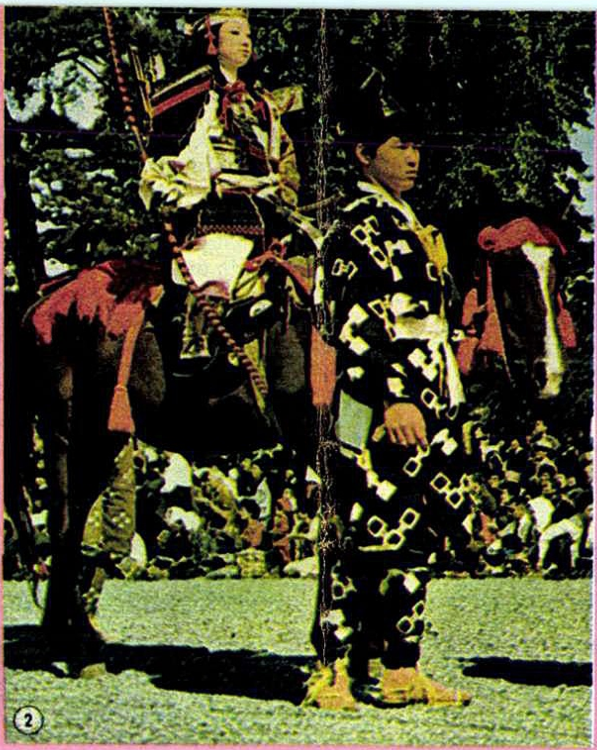
②

③

Grădinile

EXCURSIE PE GLOB

- **IKEBANA - ARTA FLORILOR**
- **UN PARC ÎNTR-O FARFURIE**
- **ANOTIMPURILE COSTUMELOR**

Despre japonezi se spune că și-au dezvoltat cu deosebire arta de a privi. Ori de cîte ori au prilejul, ei privesc cu atenție și luare aminte operele de artă, urmăresc fascinați răsăritul și apusul soarelui, apreciază cu ochi de artist interiorul casei. Creștetul nins al muntelui Fuji dominînd relieful frămîntat al Japoniei, ca și dansul plin de sfieli al primilor fulgi de zăpadă stîrnesc deopotrivă emoții atît de puternice încît, se spune că nu există japonez care să nu le dedice măcar o poezie.

«Să nu păstrezi în jurul tău nici un lucru fără folos și fără frumusețe», sună o zicală din bătrîni.

Natura e frumoasă. Ea vorbește oricărui om care știe s-o-nțeleagă. O rămurică de pin îți urează viață lungă, o floare de prun îndeamnă la curaj și înțelepciune. Culorile au și ele semnificația lor. Natura trebuie, așadar, imitată în tot ceea ce constituie esența frumuseții ei, și-au zis cei din vechime. Așa s-a dezvoltat de-a lungul secolelor arta plină de rafinament a așezării florilor — celebra IKEBANA. Așa s-a transformat în artă, pînă și banala operație a servirii mesei. Adusă în coșulețe de bambus, în vase de porțelan sau de lemn lăcuit — ele însele adevărate opere de artă — hrana japoneză este simplă: orez, pește, legume, dar prezentarea ei, legată de anotimp, de ambianță e făcută cu un desăvîrșit simț artistic, anume «pentru a fi consumată mai întîi cu ochii».

Cît despre grădini se știe că sînt celebre. Vestitele grădini japoneze au rolul de a reprezenta natura în totalitatea frumuseții ei. De aceea nici un japonez nu se poate lipsi de grădină. Dacă nu are mai mult teren la dispoziție, el își poate amenaja o grădină mititică, mititică — pe un metru pătrat chiar. Dacă n-are teren deloc, el își poate alcătui totuși o grădină în casă, fie chiar pe o tavă sau poate pe o farfurie... Important e ca în această grădină să existe și piatră și verdeață și apă și poduri curbate peste niște minuscule rîușoare, un mic templu sau un pavilion — care în mărime naturală este de obicei destinat desfășurării ceremoniei ceaiului — mici coline, închipuind munți.

Miniaturală, grădina din casă, trebuie s-o reprezinte pe cea de afară, care, la rîndul ei, adună laolaltă tot ceea ce constituie pitorescul peisajului japonez: munții, pădurile de pin sau de copaci cu frunze căzătoare, apele cristaline, cascadele vijelioase.

Construite după anumite reguli, mai mult ale picturii decît ale arhitecturii, grădinile japoneze nu se confundă niciodată una cu alta.

Omul cu imaginația sa suplinește de multe ori opera de secole a naturii. Cine vizitează celebra grădină a templului Sambon din Kyoto nici nu-și poate imagina că pietrele de pe cărări, de pe malurile rîului și din apă, micile insulițe pline de verdeață au fost așezate aici de mîna omenească. Totul este așezat într-o aparentă dezordine, ca și cînd natura ar fi zămislit aici fiecare element.

Tot la Kyoto se află renumita grădină a templului KINKAKUJI. Ea amintește vizitatorului de epoca de lux și extravaganță care a caracterizat înalta societate a Japoniei secolelor IX—XII. Din strălucitorul «imperiu» de zăpadă al iernii răsare maiestuos într-un pîlc de pini un pavilion în care dacă ai intrat asiști, vrăjit parcă, la ceremonialul păstrat de secole al servirii ceaiului.

Pinul este copacul nelipsit din
este iubit de japonez pentru ținuta
pentru veșmîntul verde care nu-l p
pentru prospețimea sa. Nu mai put
gingașa sakura — floarea de cireș —
izbucnește într-o generoasă revărs
inundînd totul în adevărate cascade
te îndeamnă la veselie, care te face
o dată că trăiești.

În preajma templului Ryoan-ji s
cu totul și cu totul deosebită. Privi
afli prizonier într-o imensă întin
ape care te îndeamnă la meditație. D
Totul este doar o iluzie. Ne aflăm de
dină de... piatră. Valuri de pietriș,
rului, așezate și greblate cu migală,
tita întindere de ape, răscolită ușor
în loc răsar mici insulițe, pietre de
și culori, care compun iluzorii arh
pietrișul și nisipul înlocuiesc și apa
cascade ce-și aruncă «valurile» pe
păstii amețitoare.

...Toamna scutură frunze rugini
pietrelor din grădină, peste limpez
roșul aprins al podului de lemn, c
mintea sărbătorească — tradițional
tinerelor fete. Venite să contempl
avut grijă ca ținuta lor să se armon
întregul cadru.

Cum spuneam mai înainte, jap
voltat în mod deosebit arta de a pri
poneze lucrate cu migală de om, pe
sînt în ultimă instanță opere pict
Cînd pășești într-o grădină japo
pășești ca într-un tablou sau ca în
intri cu emoția copleșitoare a senti

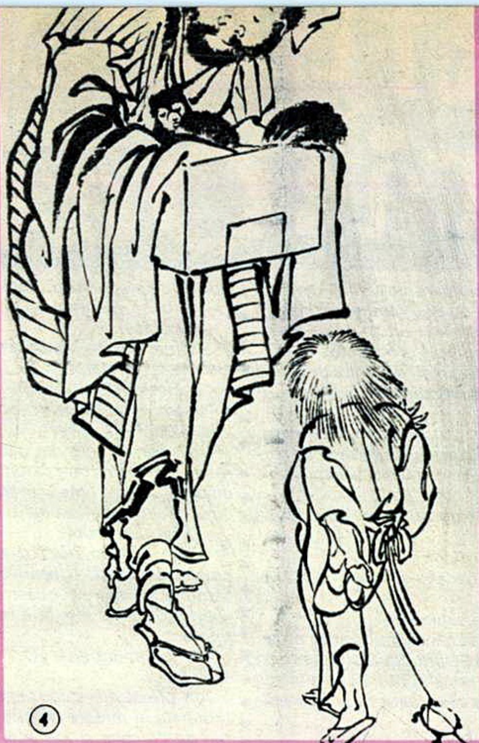

4

1. O revărsare generoasă de parfum și culoare — mult iubita sakura — floarea de cireș.

2—3. Costumele tradiționale japoneze pot fi admirate în fiecare an la 22 octombrie cu prilejul sărbătorii Jidai Matsuri.

4. «Bărbat și băiat», desen de Hokusai, vestit gravor și desenator japonez (1760—1849).

5. Venite să contemple natura, tinerele fete au îmbrăcat celebrele kimonouri.

6. Pavilionul aurit al grădinii Kinkakuji din Kyoto.

7. Grădina de piatră a templului Ryoanji.

5

Japoniei

de **EUGENIA GROSU**

rice grădină. El
sa maiestuoasă,
răsește niciodată,
n iubită este însă
care, primăvara,
sare de parfum
e imaculate care
să te bucuri încă

e află o grădină
ind-o crezi că te
dere de liniștite
Dar nu... nu e așa.
e fapt într-o gră-
de culoarea azu-
sugerează liniș-
de zefir. Din loc
diferite mărimi
pelaguri. Uneori
a tumultuoaselor
te stînci în pră-

i peste cenușiul
imea lacului, pe
a și pe îmbrăcă-
dul kimono — al
e natura ele au
nizeze perfect cu

onezii și-au dez-
vi. Grădinile ja-
ntru a fi privite,
rale desăvîrșite.
oneză, totuși, nu
ntr-o grădină, ci
mentului că pă-

trunzi într-un suflet, și anume în sufletul robust, plin de poezie al unui popor cu o cultură milenară, cu tradiții bogate printre care, la loc de cinste se află munca și cultul frumosului.

MICRODOCUMENTAR

SITUATĂ ÎN ESTUL ASIEI PE PATRU MARI INSULE (HONSHU, SHIKOKU, KYUSHU ȘI HOKKAIDO) ȘI PE NUMEROASE ALTE INSULE MAI MICI SCĂLDATE DE APELE MĂRII JAPONIEI ȘI ALE OCEANULUI PACIFIC — JAPONIA ÎNSUMEAZĂ O SUPRAFAȚĂ TOTALĂ DE 369 662 KM^2.

DOUĂ LUCRURI IMPRESIONEAZĂ OCHIUL CĂLĂTORULUI CARE PĂȘEȘTE PENTRU PRIMA OARĂ ÎN JAPONIA: ABUNDENȚA DE VERDEAȚĂ ȘI FRUMUSEȚEA MUNȚILOR. PLOILE NUMEROASE ȘI CLIMA FAVORIZEAZĂ VEGETAȚIA LUXURIANTĂ CARE PARCĂ ACOPERĂ ÎNTREAGA ȚARĂ. MUNȚII REPREZINTĂ 85% DIN SUPRAFAȚA ȚĂRII. PESTE 250 DIN ACEȘTIA DEPĂȘESC ALTITUDINEA DE 2 000 M., CEL MAI ÎNALT MUNTE FIIND FUJI — VULCAN STINS ÎNCĂ DIN ANUL 1707. DATORITĂ CELOR 192 DE VULCANI, DINTRE CARE APROAPE 60 SÎNT ÎN CONTINUĂ ERUPȚIE, JAPONIA ESTE ȚARA CU CELE MAI MULTE CUTREMURE. ANUAL SEISMOGRAFELE ÎNREGISTREAZĂ CIRCA 1 500.

DE-A LUNGUL FRĂMÎNTATEI SALE ISTORII JAPONIA A AVUT MAI MULTE CAPITALE. PRIMA A FOST STABILITĂ LA NARA, LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL VIII-LEA. SPRE SFÎRȘITUL VEACULUI (LA 794) A FOST CONSTRUITĂ DUPĂ MODELUL CAPITALEI CHINEZE DE ATUNCI, O NOUĂ CAPITALĂ, LA KYOTO, CARE A RĂMAS SECOLE DE-A RÎNDUL ORAȘUL DE REȘEDINȚĂ AL ȚĂRII. ABIA ÎN 1868 ÎMPĂRATUL MEIJI A MUTAT CAPITALA IMPERIULUI DE LA KYOTO LA EDO (FOSTĂ REȘEDINȚĂ A CONDUCERII FEUDALE) ȘI ÎI DĂ NUMELE DE TOKYO.

DIN PUNCT DE VEDERE ECONOMIC JAPONIA ESTE O ȚARĂ INDUSTRIALĂ ȘI AGRARĂ, PRINCIPALELE RAMURI INDUSTRIALE FIIND METALURGIA, CONSTRUCȚIILE DE MAȘINI, INDUSTRIA CHIMICĂ, TEXTILĂ ȘI INDUSTRIA EXTRACTIVĂ. ÎN CE PRIVEȘTE INDUSTRIA CONSTRUCȚIILOR NAVALE JAPONIA OCUPĂ LA ORA ACTUALĂ PRIMUL LOC DIN LUME.

6

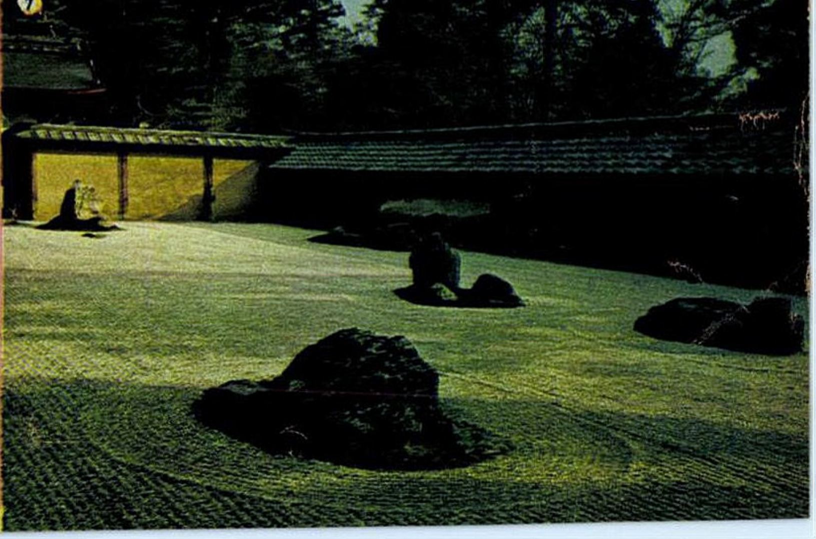

7

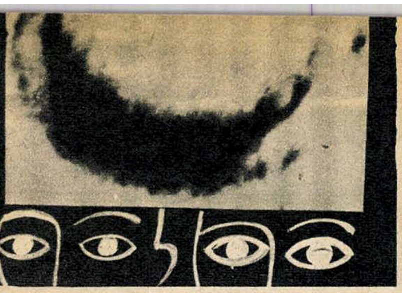

Farfuria zburătoare

Închipuiţi-vă că aici lumina şi umbra, casa şi soarele au povestea lor dintotdeauna, la fel ca iarna şi vara, ca toate anotimpurile pe care le dorim atîta sau nici nu le dorim fiindcă vin ele singure fără a ne întreba pe noi: e bine să fie căldură, e bine să-ţi fie ruşine, e bine să bei apă rece după ce alergi sau e bine cumva să bei apă caldă?

Eram copii şi ne bucuram de toamnă şi de dealul de lîngă casa noastră, plin de fructe atunci — fructe mari şi mustoase date de-a rostogolul în iarba mică plină de-o brumă albă, albă şi rece în dimineţile de octombrie, tăioasă dacă-ţi lipeai mîinile de pămînt. Toate veneau fără să ne dea cineva de ştire, fiindcă aşa veneau dintotdeauna lucrurile şi întîmplările acolo, la ţară.

Noi ne bucuram, alergam şi strigam de răsuna frunza. Ne miram îndelung cum frunza cade din copaci şi se colorează.

Dar atunci noi eram de-abia în toamnă. Într-una din zile trecuserăm peste deal înspre pădure.

Era către prînz. Deodată în partea dreaptă a pădurii se aprinse în aer o flacără care cobora lin. Ne-am apropiat cu teamă la început apoi din ce în ce mai convinşi. În locul unde căzuse flacăra era un animal carbonizat. L-am privit. Semăna cu un cîine, dar avea coarne şi nu avea coadă. Avea şase picioare şi doi ochi. Ne-am învîrtit mult timp primprejur, dar n-am putut afla nimic. Apoi, deşi doream să plecăm n-am putut să ne îndepărtăm. Ceva ne ţintuia pe loc. Nu dură mult şi se auzi un zgomot ca un bîzîit monoton, apoi ca o melodie. În aer apăru un obiect care se rotea deasupra noastră.

Era un obiect oval care din timp în timp îşi lăsa în jos patru picioare apoi şi le retrăgea.

Se roti aşa cîtva timp ameţindu-ne aproape. În cele din urmă se lăsă să cadă brusc în partea stîngă într-o poieniţă. Picioarele se înfipseseră în pămînt. Am privit într-acolo şi în partea dinspre noi zărirăm o bilă roşie, care se rotea pe marginile obiectului care aterizase. Din bila roşie ieşiră alte bile şi umplură spaţiul pe care se roteau. Apăru o bară şi bila roşie căzu de-a lungul ei pe pămînt. Începu să alerge în direcţia rîpei şi am văzut cu uimire cum din bilă cade altă bilă care alerga cu viteză în urma celei dintîi.

Fiecare bilă, la rîndul ei da naştere alteia, astfel în jurul nostru şi al obiectului se făcuse un cerc de bile care deveniseră statornice şi care se aprindeau şi se stingeau la interval de cîteva secunde.

Dintr-un astfel de cerc, sigur, nu puteam să ieşim. Noi asemănam bilele cu nişte paznici. Nici nu am încercat de altfel să facem ceva.

Apăru o scară care ni se păru a fi asemănătoare cu un tobogan. Pe scară se ivi o bilă neagră. Ceva produsese în momentul acela un zgomot. Un vehicul destul de ciudat luă locul bilei — puţin asemănător cu o maşină şi mi-am închipuit eu cu un avion cu reacţie. Nu vorbeam nici unul. Mariove se lipise de mine şi aştepta să se-ntîmple ceva. Nu tremura, semn că nu-i era frică. De altfel nici eu nu tremuram.

Pe scară apăruseră nişte puncte albe. Punctele albe se aşezară în faţa maşinii. O vibraţie uşoară cuprinsese maşina.

Şedeam astfel de cîteva minute, într-o maximă încordare fără să pricepem nimic din ceea ce se petrecea.

În acel moment au apărut două fiinţe foarte ciudate. S-au urcat în maşină şi maşina a pornit. Cînd au ajuns în dreptul cordonului de bile roşii cîteva s-au dat în lături făcînd loc maşinii care trecu în viteză. Cercul îşi reveni la forma iniţială.

Apoi maşina se apropie de noi.

— Ţi-e teamă, Mariove?

— Nu mi-e teamă...

Vehiculul nu semăna cu o maşină. Nu avea nimic în loc de roţi şi cu toate acestea şedea la trei palme mai sus de pămînt. Scotea un bîzîit abia auzit, chiar de la distanţa la care ne aflam.

Coborîră doi inşi. Ne ajungeau în dreptul nasului. Aveau capul turtit, ochii de un verde sticlos, mîinile scurte şi picioarele păreau mult prea laterale, aşa cum au raţele. De altfel mergeau legănat şi vădit se deplasau nu tocmai rapid cum la un moment dat am fi vrut noi s-o facem, dacă bilele paznici nu ar fi rămas în formaţia lor de cerc peste care în nici un caz nu se putea trece.

Capul acoperit de un păr cu firul gros, pletos ca mătasea broaştei, li se sprijinea pe un gît deosebit de mobil, fiindcă am observat cum la un moment dat îşi întorceau capul aproape la ceafă.

Păreau că rîd sau zîmbesc, dar gura lor tăiată drept, fără buze ne dădea în ambianţa aceea de verde şi de galben, impresia unui rînjet care nu-l puteam asemui decît cu o bucurie...

În momentul următor s-au apropiat de noi cu capetele ţinute în palme, usor înclinaţi:

— Hal, hal, se auzi din stînga.

Urmă din nou o tăcere lungă. Şedeau în continuare aplecaţi.

— Hal, hal, se auzi din dreapta.

Insul din dreapta se-ntoarse la vehicul. Apăsă pe un buton; din botul vehiculului ţîşniră două sfere mici şi galbene cît nişte pilule. Le-a prins în mînă şi s-a întors lîngă noi. Ne arătă că trebuie să le luăm ca pe orice pilulă.

— Dar apă? întrebă Mariove.

Nu răspunse nimeni.

Am înghiţit pilulele şi după cîteva secunde începură să ne urle urechile, simţeam dureri în tîmple, simţeam cum roşim şi nu puteam spune nimic.

Totul dură un minut. Ne limpezeam. Cei doi se depărtară din nou spre vehicul. Apăsară pe buton; cele două pilule ţîşniră, în curînd pilulele au urmat drumul gurilor lor fără buze...

Zîmbeau în continuu şi nu ştiam ce putea să însemne acest zîmbet:

— De ce rîdeţi? îndrăzni eu.

— Ne bucurăm, răspunse unul.

— Cine sînteţi voi?

— Doi farfuridei.

— Farfuridei? Adică nu sînteţi oameni?

— Nu ştim. Nu ne-am născut pe pămînt.

— Dar de unde ştiţi să vorbiţi ca noi?

— Pilulele... Ştiţi, de fapt noi nu vorbim ca voi şi nici voi aşa cum vorbim noi. Dar ne înţelegem — auzim numai ceea ce avem în intenţie, exact ceea ce avem în intenţie să spunem şi spunem fiecare în felul nostru.

— Da! se miră Mariove.

— Sînteţi fraţi? am întrebat eu.

— O, nu sîntem fraţi; ea e soţia mea, o cheamă LE. Şi pe mine mă cheamă LO. Dar pe voi? Aveţi nume?

— Desigur. Ea e **Kiri-Kiri** sau Mariove, iar eu am un nume caraghios, SIR.

— Nu e mai bine să se numească KI? E prea lung KIRI.

— Dacă vreţi, răspunse Mariove... Mariove nici nu-mi place cînd mi se spune.

— De ce aţi coborît? întrebai eu. De unde veniţi?

— Din FAR; e o planetă necunoscută vouă. Eram într-o călătorie de un an. Ne aflam deasupra planetei voastre.

Am coborît ca să ne îngropăm vaca.

— Era o vacă ceea ce am văzut noi în poiană?

— Da. Voi n-aveţi vaci?

— Ba da, dar nu seamănă cu ale voastre...

— La noi cînd moare o vacă i se-nroşesc coarnele şi ia foc. Am fost nevoiţi să-i dăm vînt din farfurie să poată cădea în voie, să poată să ardă cu flacără mare...

— Farfurie? Din care farfurie i-aţi dat vînt?

— Din vehiculul nostru aerian. Voi pămîntenii le ziceţi farfurii zburătoare, ceea ce înseamnă că aveti uneori fantezie, dar aceasta cred eu că nu se întîmplă întotdeauna... La noi în FAR, farfuriile zburătoare sînt ca la voi automobilele. Farfuria noastră era un dar de nuntă. E aproape un an de cînd am plecat în voiajul nostru de nuntă. Trebuia să ne oprim undeva, fiindcă LE, soţia mea, va avea un copil.

— Un copil? întrebă Mariove. Cum se va numi?

— Îi vom pune numele tău. Îi vom spune Ki cel mic sau Ki cea mică.

— Nu vreţi să veniţi la noi? Avem o casă mare pusă în frunze cu plopi mulţi. Părinţii noştri lipsesc de acasă.

— Vrei să mergem la ei LE? întrebă LO.

— Da, LO...

— Bine. Dar nu înainte de a face o călătorie de cîteva minute cu prietenii KI şi SIR. Vreţi să călătorim?

— Desigur, am răspuns noi în cor.

Ne-am urcat în vehiculul care aştepta bîzîind uşor. Vehiculul intră direct în farfurie...

Un salon în care am pătruns ne aştepta luminat în roşu, un roşu transparent şi ademenitor. Vehiculul dispăru. Fructe imense erau aşezate într-o fructieră dintr-un material albăstrui.

— Vreţi un fruct?

— Am luat un fruct şi-am muşcat. Un lapte dulce curgea din fruct. Îl beam plescăind de plăcere. Patru seminţe cît merele noastre, galbene, aşteptau să fie sparte. Un miez alb, fără seamăn de bun se afla în seminţe...

— Plecăm? întrebă LO.

— Da...

Am plecat din salon, am trecut prin cîteva încăperi luminate în diferite culori; fiecare cameră avea, mii şi mii de butoane şi manete. Am pătruns într-o cameră mică în care pereţii erau împodobiţi în întregime cu butoane şi manete. Patru scaune cu spătarul aplecat mult spre spate aşteptau.

— Dar cum poate fi atît de mare farfuria voastră? întrebă Mariove. Afară părea cît un butoi turtit...

LO a rîs.

— Ţi s-a părut numai fiindcă toate camerele pe care le-aţi văzut voi pot fi strînse apăsînd pe un buton; astfel vehiculul nostru aerian se micşorează şi se măreşte după plăcerea noastră. Tot ceea ce aţi văzut voi în salon, poate fi restrîns la maximum. Totul se poate transforma într-o singură bilă; într-o pilulă. Noi am ajuns să comprimăm lucrurile la maximum şi apoi să le redăm forma de la început.

În momentul următor LO apăsă pe unul din butoane, un buton roşu, triunghiular.

Am simţit cum farfuria se ridică şi cum cu o viteză uimitoare se depărtă de pămînt. În stînga un ecran dezvăluia pămîntul; o linie pe care nu se mai desluşeă nimic. Nu se mai vedea decît linia aceea curbă. Urmă o scurtă tulburare pe ecran,

Farfuria cobora în viteză. Nu trecuse mai mult de un minut sau două şi iată că pe ecran apărea pămîntul.

Se vedea un fluviu tulbure, cocotieri; într-un cuvînt, o margine de junglă sălbatică în care mişunau animalele. Puţin mai în josul fluviului exista un loc neted. Aici coborî şi farfuria.

Sute de războinici, sumar îmbrăcaţi, în cap cu pene colorate, în mîini cu suliţe se apropiară timizi de obiectul zburător:

— Am să cobor, LE...

— Voi apăsa eu să cadă pilulele colorate, zise LE.

LO coborî. Războinicii se apropiau. Vedem toate scenele pe ecran. Le apăsă pe o pedală. Priveam în continuare ecranul. Un pîrîu alb izbucni de sub farfurie, în el se zbăteau peştişori roşii. Pîrîiaşul sălta către războinicii care-l primiră urlînd. Urmă o fluierătură scurtă. Războinicii prindeau peştişorii şi-i înghiţeau cu o plăcere deosebită. Apoi beau cu pumnii apa albă care nu era altceva decît mustul unui fruct farfurideu.

Urmarea acestui prînz savuros se văzu imediat. Războinicii se apropiară de LO, îşi plecară capul, apoi începură un joc zgomotos, un dans sacadat greu de oprit.

— Să coborîm, SIR, spuse LE.

— Hai, KI.

Coborîrăm. Mergeam în frunte în vehiculul acela ciudat fără roate. LO conducea vehiculul care tremura continuu datorită vitezei foarte mici. Războinicii mergeau în urmă.

Ne îndreptam către sat.

Se ivi satul de la marginea junglei. Femeile şi copiii aşteptau. Alţi cincizeci de bărbaţi gata de luptă aşteptau. În faţa lor un bătrîn gesticula. Părea a fi conducătorul. LO opri vehiculul. Se desprinseră cîţiva războinici şi

alergară către bătrîn. Îi întinseră peștișori. Urmă o scurtă consfătuire. Războinicii se-ntorceau spre vehicul:

— UBA—UBA — vă așteaptă, urlă unul dintre războinici.

— Bucuros, răspunse LO.

— Cine-i UBA—UBA? întrebă KI.

— Cine-i UBA—UBA? UBA—UBA e soarele nostru, răspunse un războinic.

UBA—UBA era regele acestor războinici.

Vehiculul se apropia de colibe. Se opri în fața unui templu de pămînt.

UBA—UBA aștepta. Doi copii țineau o pipă care avea o lungime de un metru și ceva. UBA—UBA luă pipa și trase. Fumul alburiu se ridică, gros și mirositor.

LO trase din pipă! Am urmat eu, apoi LE și KI.

LO era descumpănit:

— Ce-nseamnă toate aceste lucruri?

— Sîntem prieteni, sîntem prieteni, strigă UBA—UBA.

Ne îmbrățișară de ne-au pîrîit oasele. Lemnul roșu care străbătea nările regelui fu scos și-n locul său a introdus un os de fildeș.

Mergeam către vehiculul care se transformase într-o sferă neagră. Din sferă ieși o nouă sferă și așa mai departe. Sferele alergau către poiana unde aterizase farfuria:

— LE, mergeți prea iute. O să-ți fie rău.

Noi am rămas în urmă să mîncăm niște fructe mici și dulci pe care ni le aduse un războinic.

— Ce zici Mariove de călătoria noastră?

— Mă bucur.

În clipele următoare LO veni surîzînd:

— Știți, LE a născut. A născut un băiat. Se va numi **Ki** *cel mic...*

LO nu mai putea de bucurie, dar această întîmplare avea să ne bucure și să ne întristeze:

— Știți, zise LO, trebuie să plecăm în FAR. O să vă ducem în poiana voastră și într-o zi vom veni din nou. Vă promit că ne vom întoarce... N-am bănuit că tocmai aici se va sfîrși călătoria noastră.

Cîțiva războinici veniră pînă la farfuria zburătoare. În momentele următoare totul pieri.

Farfuria se odihnea din nou lîngă rîpa noastră. Despărțirea dură mai mult poate chiar decît călătoria și vizita noastră în junglă la un loc.

— La revedere LO, la revedere LI...

KI cel mic dormea...

— La revedere SIR, la revedere KI.

Farfuria se ridică, dispăru. Noi rămăsesem în toamnă. Spărgeam nuci. Era către amiază. Porneam spre casă...

DUMITRU M. ION

TOT DESPRE FARFURII • • • • zburătoare

de GABRIELA MELINESCU

În încheiere vă invit cu poftă mare
să prindeți farfuriile zburătoare
și să faceți un zaiafet
cu
bim-bam-baf
bam-bim-bef
mîncînd cu mare chef
bam-bim-bef!

Cine va scoate o vorbă
va căpăta numai o farfurie cu ciorbă.
Există cineva căruia să nu-i pese
de alte feluri mai alese?

Într-o farfurie văzută acum un an
era fasole în gratii cu ciolan,
farfuria văzută imediat
conținea prăjitură electrică și pui
împănat.
Cine nu și-ar da viața pentru cea mai
mare
farfurie care s-a arătat lîngă soare,
în ea se prăjesc amestecate cu stele
ciuperci nobile și gogonele.
Dar în farfuria apărută acum
se bănuiește un pește ținut la fum.

Pentru cină aș pofti
ficat Dodi dacă s-ar găsi.
să-și trimită tiptil
lingura pînă la ele fiecare copil,
să punem și furculițele-n priză
să căpătăm și ridichile surpriză
care plutesc pe lîngă farfurii
pentru cei mai fricoși copii.

La revedere, am plecat și eu
după plachie de sfaturi suprapiureu.

Dar veni marele astronom Trigonfez
care zise al său crez:
Orice prostănac care vrea să
batjocorească farfuriile zburătoare
le umple cu mîncare.

Desen:
EMILIA BOBOIA

2

un serial de
aventură și
detectivism
de
POP SIMION

AMFORA SABINĂ

2. FEMEIA-FOCĂ

Joachim e chiar Joachim și nu Ioachim, cum crezuse o clipă formidabilul Leon Gaspar, care, de cinci minute, e angajatul lui Aurică Păsat, în ospătăria «La hanul Burebista». Tocmeala a fost un fleac, deoarece omului în gri, cu ochi gri, i-a convenit să pară din prima secundă un fleț și un netot, adică unul care nu-și cere drepturile, se mulțumește cu ceea ce îi oferă, cam din vîrful limbii și a batjocură, bodegarul cu mustăți groase. Cît îi oferă? Lei 200 pe săptămînă, mîncare și loc de dormit pe masa de biliard. Punct. Păsat e mulțumit, își vîră palmele în centura cu cataramă care-i cuprinde burdihanul, o strigă cu glas de tunet pe Bubulina și femeia-focă apare imediat. Nu-i chip să o numești altminteri pe femeia lui Aurică Păsat pentru că înoată, biata, în propriile grăsimi, exact ca o focă de toată frumusețea; nici mustățile nu-i lipsesc Bubulinei, ori blîndețea caracteristică a acelui animal nordic. Dar Bubulina e animal sudic, deși asta nu schimbă datele problemei.

— Ne dai cîte o șlibovită, îi cere Păsat nevestei-sii cu o ușoară ațîțare, după care se adresează noului angajat:

— Cum îți spune?

— Leone, zice omul în gri, oarecum distrat.

— Ce nume e ăsta? se miră Păsat.

— Un nume de viță nobilă, explică detectivul. De altfel il leone înseamnă pe italienește leu-paraleu...

Zicînd asta formidabilul Gaspar, care-i destul de mic de statură, își joacă mușchii pectorali și se înalță puțin pe vîrfuri, să pară mai breaz decît e în realitate.

— Fie și Lione, dacă așa te cheamă, e de acord bodegarul și, întinzîndu-i celuilalt țoiul de șlibovită, închină așa: — «Fie într-un ceas bun, pentru că la mine nu numele contează; vei munci, măi Lione, și vei face avere, că dacă servești frumos, pe tine te servești, iar aici vine clienți, nu glumă, vine străini care nu se uită la bani, se uită la pietre și la cum e serviți, așa că safteaua, poftim!, e făcută.

Așa îl aude vorbind pe Păsat, cam analfabet, fără punct și virgulă, motiv pentru care nici nu are cînd să observe că acesta scoate o hîrtie de o sută, pe care o scuipă și o lipește, poc!, pe chelia celuilalt. Genialul Gaspar nu zice pîs, oficiază cu un calm impresionant gestul vulgar, de saftea, adică își freacă suta de obrazul aspru, neras, îngînînd în sinea lui: «Las' că te joc eu, măgar bătrîn!». Păsat e prea mulțumit de achiziție și dă pe gît și a doua șlibovită, pe cînd nou-sositul, nedeprins cu băuturile tari, se face că bea, însă cu o prefăcătorie demnă de invidiat; printr-o mică iuțeală de mînă și o mare nebăgare de seamă, el toarnă șlibovita cu o dexteritate rară în mîneca balonzeide-ului său. Își scoate apoi batista roșie, de docher, cu care își freacă chelia, în timp ce spusa lui cade cu vioiciune:

— Mai vreau un rînd, patroane.

Lui Păsat îi tresar nițel mustățile groase, a mirare, dar le ia între degete, le răsucește lung și răspunsul său nu se lasă așteptat; strigă înspre femeia-focă, tunător, dar cu bună dispoziție:

— Să mai vină o tură, Bubulină!

Apoi către angajat:

— Te împaci, văz, dragă Lione, cu băutura. Nu-i rău, pentru că mericanii e putrezi de bogați și te silește să bei cu ei beuturi scumpe, și le bei, pînă ți se întorc mațele. Dar în tot binele e și un rău, pentru că de acu' încolo voi fi mereu cu ochii pe tine, să nu-mi bei bodega.

— Facem un pact! propune inegalabilul Gaspar și își acoperă imediat chelia cu melonul, năstrușnica lui pălărie cu boruri mici, copiată de la detectivii englezi, dar purtătoare (pare-se) de înțelesuri secrete, pentru că ori de cîte ori face gestul ăsta, înseamnă că în craniul său osos, cu pistrui, încep să sfîrîie grozav ideile, iar ochii gri se iluminează brusc sub focurile celei mai intense inteligențe din sud-estul Europei, care este — cine altul? — însuși Leon Gaspar, acum ospătar obscur în orașul mort Histria.

— Ce pact, domnule? — se nedumerește Păsat; e topită de curiozitate si femeia-focă, atîrnată pe tejgheaua cu foaie de zinc.

— Ori de cîte ori mă prinzi bînd pe ascuns, îmi tai din leafă cîte un sutar și mă încui într-una din hrubele cetății. De acord?

— O.K.! e de acord bodegarul cu mustăți groase, deprins să se exprime uneori scurt, americănește, cum fac toți turiștii care întîrzie cîteva minute în localul său cu motive naționale.

VACANȚELE unui tînăr liniștit

POVESTIRE DE OVIDIU ZOTTA
DESENE PUIU MANU

REZUMAT:

BANDIȚII CARE ȘI-AU INSUȘIT CARNEȚELUL CU FORMULA NOULUI TIP DE COMBUSTIBIL INVENTAT DE BĂTRÎNUL GEO MARTIN REUȘESC SĂ FUGĂ CU MAȘINA. DIM DUNĂREANU ȘI PIONIERII UNEI TABERE „MINI-TEHNICUS – CUTEZĂTORII" ÎI URMĂRESC CU AJUTORUL UNOR CARTURI PERFECȚIONATE.

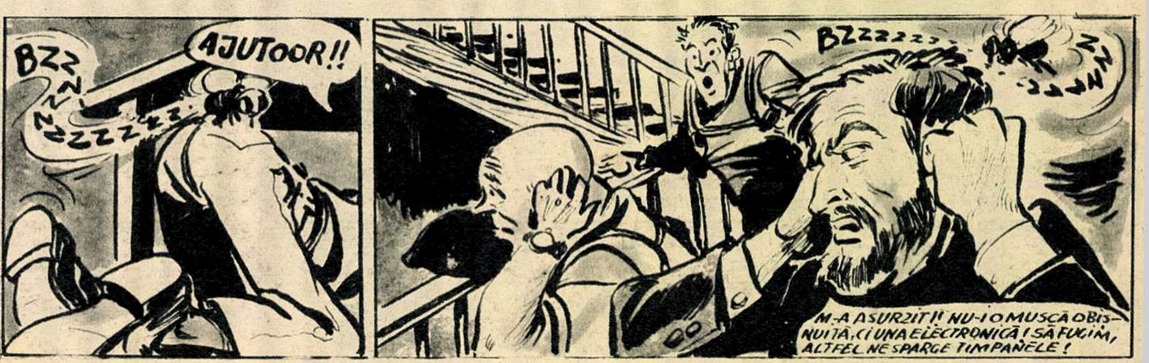
BZZ ZZZZZZZ
AJUTOOR!!
BZZZZZZ
ZZZZ
M-A ASURZIT!! NU-I O MUSCĂ OBIȘNUITĂ, CI UNA ELECTRONICĂ! SĂ FUGIM, ALTFEL NE SPARGE TIMPANELE!

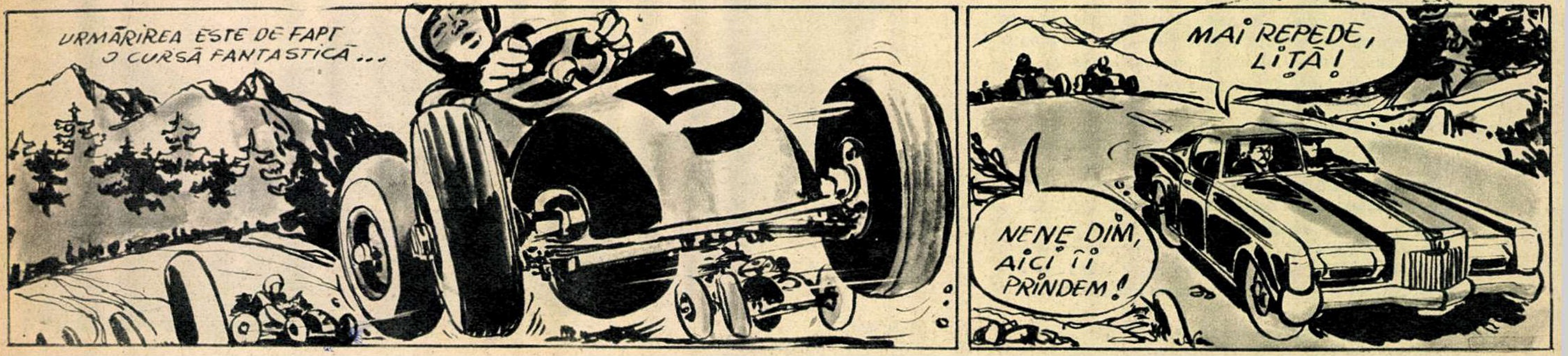
URMĂRIREA ESTE DE FAPT O CURSĂ FANTASTICĂ...
5
MAI REPEDE, LIȚĂ!
NENE DIM, AICI ÎI PRINDEM!

Se întoarce spre Bubulina și comentează, murind de rîs:

— Îl trimit, ho-ho! să vadă «găina».

— Ce găină? vrea să știe Gaspar.

— E aici unul care s-a scrîntit și «găina» e tocmai scrînteala lui.

— Îhî, gîngăvește și femeia-focă, după care rîde, cînd bolborosit și gușat, hu-hu!, cînd lung și țipat, ca păunii, hi-hi!

Lui Leon Gaspar nu poate decît să-i convină tîrgul abia încheiat (motivul se va afla la timp potrivit) și, binedispus, își scoate sacul de voiaj în carouri, halatul alb, bine apretat, cum îi stă bine unui chelner de lux; îl îmbracă imediat, debutînd astfel în noua lui profesiune și sub noua lui înfățișare, adică cea de a optzecișiuna mască a acestui agent formidabil. Totuși, parcă se plictisește nițel în acest mediu și în acest peisaj; îl lovește o mare nostalgie de a-l revedea pe prietenul căruia îi telegrafiase și care, nu se știe cînd, sub ce nume și sub care înfățișare avea să apară în aceste locuri cu ruine și vestigii barbare, cu temple și civilizații moarte, cu enigme și oameni proști, ca noaptea geologică a ruinelor din preajmă.

Aceeași nostalgie îl lovește pe Dim Epsilon, întins în nisipurile de pe plaja internațională; alături stă Sabina, căpriță, vioaie, pe care n-ar vrea să o smulgă soarelui acesta încă tînăr și nici mării verzulii care le vine, iată, val după val, la picioare. Trebuie totuși să decidă. Marele detectiv poate a și sosit la acel han ciudat pe care îl identificase cu un simplu telefon ca fiind destul de departe, la circa treizeci de kilometri distanță. Adolescenta, lăsată în genunchi, sapă în nisipul roșcat, sîngeriu aproape, vîrîndu-și mîinile pînă la umeri în scoicăria măcinată; dorește să facă o fîntînă lină cu apă puțină, în a cărei oglindă să-și vadă chipul prelung, cu mirările vîrstei înscrise pe el. Săpînd, trudind să coboare spre centrul pămîntului, Sabina găsește în pîlnia de nisip îmbibată de apă fel de fel de lucruri: scoici, oseminte albe de crabi minusculi, capace de bere sau pepsi-cola, bucățele de lemn carbonizat, adus de valuri, cioburi de lut ars...

— Stai așa!, îi cere Dim Epsilon apucînd-o de brațul brun, ca de mulatră, și Sabina se miră că omul matur, care-i tătînele ei, se amestecă în joaca de-a fîntîna lină cu apă puțină.

— Ce-i, Dim? întreabă amuzată Sabina, în timp ce Epsilon se apleacă foarte preocupat asupra pîlniei de nisip, de unde scoate ciobul roșiatic cu care se ajutase adolescenta în a săpa cu spor și în a prinde o tot mai mare adîncime, spre centrul pămîntului.

— Știi ce-i asta? o întreabă Dim, rotind ciobul roșcat sub bătaia solară; dar n-are răbdare să auză vreun răspuns, bun-rău, pentru că se pornește să spună următoarele, dintr-o răsuflare, cumva neoprit și cu un glas de febră: — E un fragment de amforă, o gură de vas vechi, în care s-a păstrat cîndva untdelemn și grîne. Nu-i un vas oarecare; e un vas de petrecere, o amforă sabină, pe care o mînuiau femeile și fiicele sabinilor. Iar femeile și fiicele sabinilor erau, trebuie să știi, niște existențe solare, purtau amfora asta frumos, balerin, cu grație multă, așezată pe umărul stîng și sprijinită cu mîna din dreptul inimii. Sabinii, strămoșii noștri din munții Sabinilor, erau olari și au pus grația femeilor și fiicelor lor în ulciorul acesta ovoidal, numit amforă, vas cunoscut de peste 2 000 de ani. Am decis, vei pleca cu mine chiar azi undeva, pe un tărîm nesperat de frumos, într-o cetate cu miracole, unde vei cunoaște aievea amfora ta, amfora sabină. Ne vom travesti în fotografi ambulanți și aventura noastră va fi nemaipomenită.

Sabina îl crede pe cuvînt pe Dim Epsilon; de bucurie cei doi se dau de-a dura pe plaja internațională, după care, tot de bucurie, își afundă trupurile, ca țestoasele, în nisipul fierbinte. Cînd se ridică de acolo, în urma celor doi rămîn întipărite contururile a două amfore de tip sabin. Una mare-mare și alta mică-mică.

(va urma)

AGENDA MINITEHNICUS

JURIUL CONCURSULUI COMUNICĂ:

CĂTRE
TOȚI CONCURENȚII CARE AU TRIMIS BREVETE LA CONCURS

Dragi prieteni,

Vă rugăm pe toți cei care ați trimis brevetele la redacție să anunțați acest lucru și Consiliilor județene sau municipale ale organizației pionierilor, dacă nu ați făcut-o pînă acum. Pentru aceasta este suficient să trimiteți la Consiliul județean sau municipal o scrisoare care să cuprindă numele vostru, adresa exactă și obiectul pe care îl construiți individual sau în colectiv. În felul acesta, veți putea fi ajutați cu îndrumări, cu materiale precum și în ceea ce privește expedierea construcțiilor voastre la redacție.

CĂTRE
CONSILIILE JUDEȚENE ȘI MUNICIPALE ALE ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

Dragi tovarăși,

Dat fiind numărul cu totul neobișnuit de mare de brevete care au sosit la redacție din marea majoritate a județelor țării, ne vedem puși în imposibilitatea de a vă trimite în timp util tabelele cu cei înscriși la concurs, așa cum am făgăduit în adresa pe care v-am trimis-o. În schimb, după cum ați constatat din rîndurile de mai sus, am îndemnat pe copii să se anunțe singuri.

Nădăjduim că le veți da tot ajutorul.

JURIUL

MINITEHNICUS LA SATE

În comuna Tîrnava din județul Sibiu a luat naștere un puternic grup Minitehnicus-Cutezătorii alcătuit din 17 membri. Minitehnicienii din Tîrnava s-au înscris la concurs cu lucrări deosebit de interesante dintre care cităm: automobil captiv cu motor electric, generator acustic pentru învățarea alfabetului Morse precum și o întreagă flotilă de rachete de toate tipurile.

Le urăm mult succes!

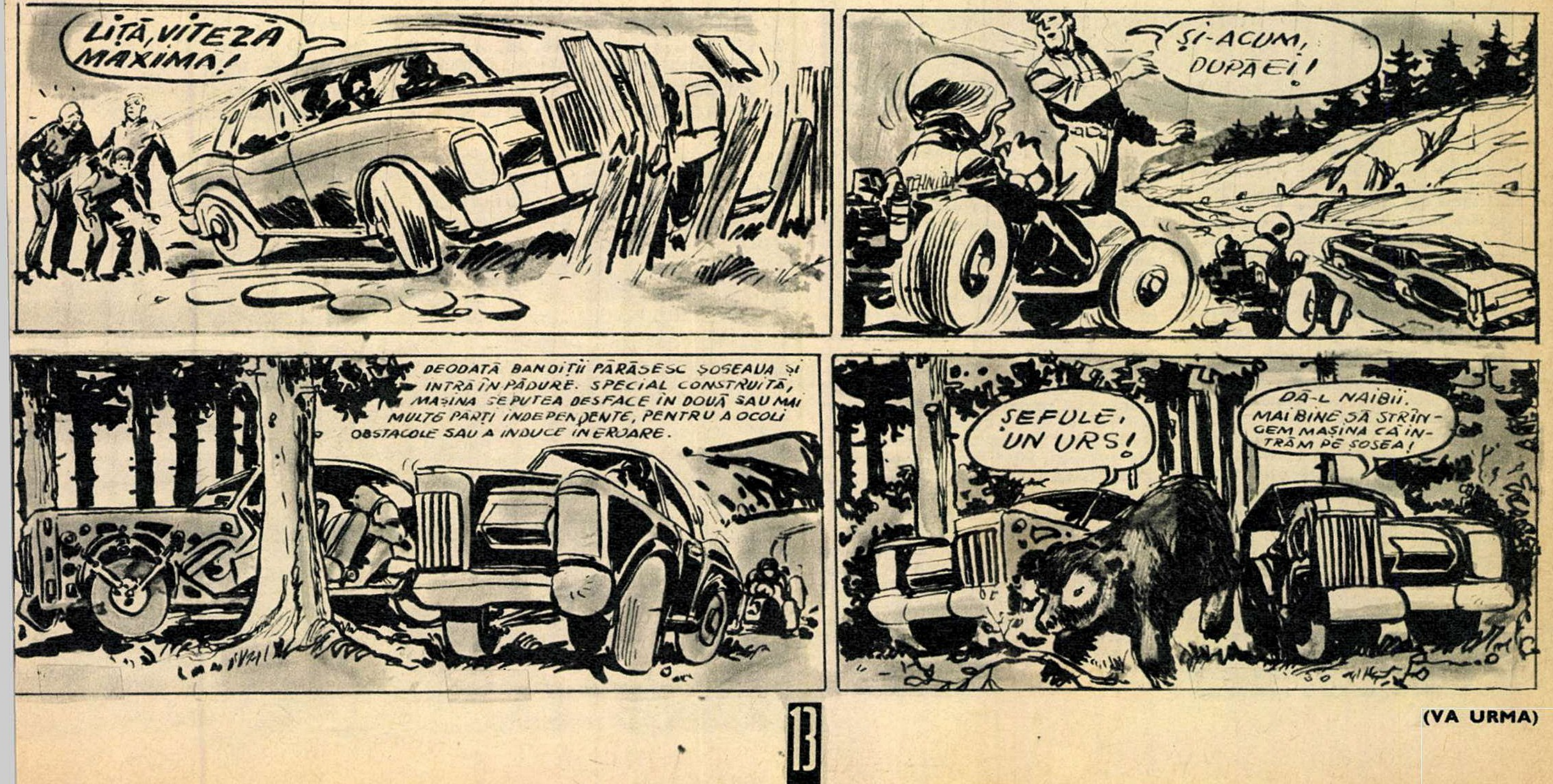
LIȚĂ, VITEZĂ MAXIMĂ!
ȘI-ACUM, DUPĂ EI!
DEODATĂ BANDIȚII PĂRĂSESC ȘOSEAUA ȘI INTRĂ ÎN PĂDURE. SPECIAL CONSTRUITĂ, MAȘINA SE PUTEA DESFACE ÎN DOUĂ SAU MAI MULTE PĂRȚI INDEPENDENTE, PENTRU A OCOLI OBSTACOLE SAU A INDUCE ÎN EROARE.
ȘEFULE, UN URS!
DĂ-L NAIBII. MAI BINE SĂ STRÎNGEM MAȘINA CĂ INTRĂM PE ȘOSEA!

(VA URMA)

Galeriile de Artă «Cutezătorii»

Consiliul județean al pionierilor din municipiul Brăila a organizat în luna decembrie un concurs de desen care a antrenat cele 11 județe care se mărginesc cu Dunărea. Pe firul apei s-au înșirat 40 de școlari din clasele V—VIII. Concursul s-a numit «Nuferii Dunării». Din bogata recoltă am cules un mic buchet pentru această pagină. Premiile s-au împărțit la Brăila, după alegerea unui juriu atent, compus din profesori de desen. «Galeriile Cutezătorii» oferă elevului ***Mihai Dumitru din clasa a VI-a, Hîrșova, pentru peisajele sale atît de expresive,*** *dintre care «Dimineața pe Dunăre» e reprodus aici, o mențiune specială din partea revistei: o trusă de pictură.*

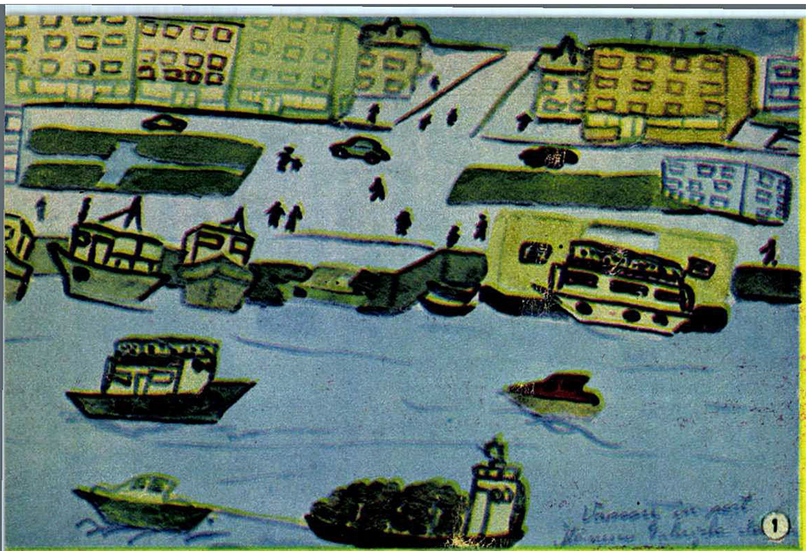

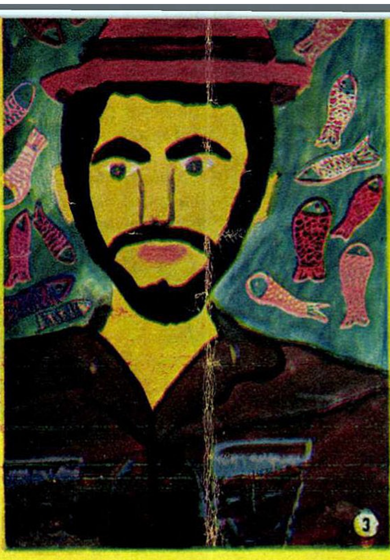

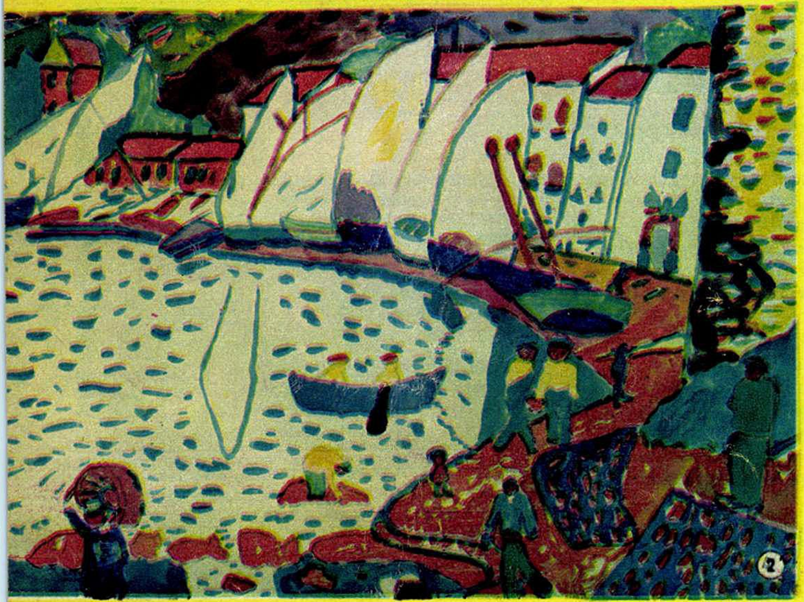

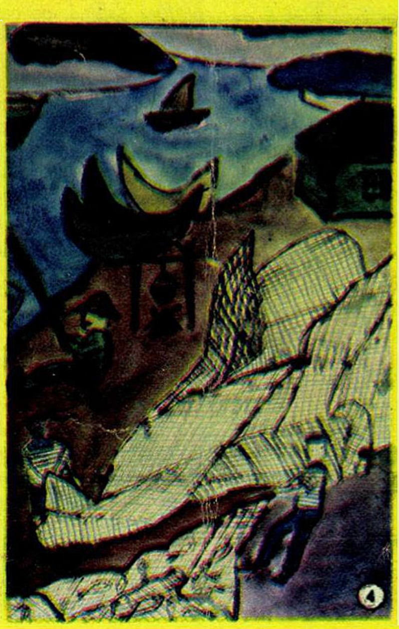

1. MĂNESCU GABRIELA, cl. a V-a, Tulcea.
2. LIVESCU LUCIAN, cl. a V-a A, Școala generală 18, Brăila.
3. ȘTEFAN MARIAN, cl. a VI-a C, Bolintin din Vale, Ilfov.
4. NEGRU STANCU, cl. a VIII-a, Stoicănești, jud. Olt.
5. MIHAI DUMITRU, cl. a VI-a C, Hîrșova, jud. Constanța.

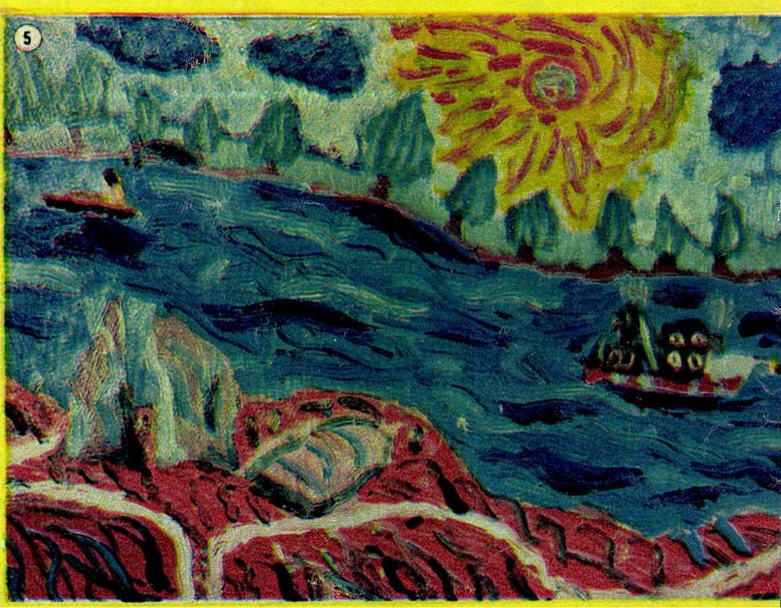

OGLINZILE COLORATE

Cel mai frumos moment al concursului n-a fost nici acela în care ați predat lucrările, nici cînd ați așteptat cu emoție cuvîntul juriului, nici cînd ați primit cîte o șocolată unanim și obligatoriu, nici mai tîrziu cînd s-au împărțit premiile. Cel mai frumos moment a durat patru ore și a fost acela cînd 40 de copii, aceiași care prezentaseră juriului cîte 4 lucrări au fost împărțiți în 4 grupe (cifra 4 a fost parcă o cheie pitagoriană a acestui eveniment) și s-au cufundat în liniștea sălilor, ca să-și dovedească pe loc iscusința.

A fost momentul în care copilăria și arta s-au contopit, într-o călătorie interioară. Erau împreună, cetățeni solidari ai imperiului copilărie, și erau singuri, adîncit fiecare în gîndul său. Ați simțit, copii, cît se deosebea această competiție de un marathon, de o cursă ciclistă sau de o teză la matematică? Aici nimeni nu se uita la vecin, fiecare simțea că rezultatul exact nu-i scris în nici o carte și că succesul său nu-i favorizat de slăbiciunea celuilalt, ci vine de undeva din el, cum vine din nori ploaia. Priveați hîrtia temători și curioși așteptînd să vă apară acolo chipul interior, ca-ntr-o oglindă celorlalți ascunsă. Vedeați, pe alb, ceva ce alții nu puteau să vadă. Apoi ați pornit să dați acestui nevăzut un contur, o formă, o culoare și în oglindă s-a fixat chipul vostru, mai «al vostru» decît acela cu urechi, nas și șapcă ce-l purtați pe stradă. Chipul unuia avea culoarea vrăjită a curcubeului repetat ca un refren de toate lucrurile. Chipul altuia avea o geometrie ordonată și cumpănită. Pe chipul celuilalt vedeai trăsături ale neastîmpărului care șerpuiește și încrucișează linii, iar pe alt chip apărea un freamăt de culori sclipind mărunt ca undele mișcătoare. Unul scotea din apele oglinzii de hîrtie o legendă cu un pescar însoțit de umbra peștilor, altul descoperea acolo un soare ca o flacără, soarele lui. Era o liniște de necrezut în acele clase și nimeni nu aștepta nici un clopoțel care să dea semnalul zarvei.

Știți ce a fost acest moment de patru ore, cînd v-ați simțit ciudat de neliniștiți și de calmi totodată? A fost un crîmpei din viața de artist. Pentru unii dintre voi — o anticipație. Pentru alții — o amintire din copilărie. Pentru toți — o victorie.

ANCA ARGHIR

„CLUBUL LOGICIENILOR“ (6)

În continuare tov. prof. universitar **EDMOND NICOLAU**, vă oferă o nouă problemă în cadrul concursului «Clubul logicienilor»: Nu uitați: primele 5 răspunsuri luate în ordinea celor mai bune vor fi premiate. Specificați pe plic: «pentru Clubul logicienilor nr....»

VAPOARELE

— Aurele, tu știi mecanică?

— Desigur, e pasiunea mea. Ai uitat că sînt și minitehnician?

— Ei bine, ascultă atunci următoarea problemă de cinematecă:

În fiecare zi, vapoare traversează Atlanticul și într-un sens și-n altul. O companie de navigație a făcut programul astfel încît zilnic și simultan, un vapor să plece din Europa spre America și altul invers. Durata traversării e de exact șase zile.

— Și tu îmi ceri să-ți spun cîte vapoare va întîlni pe parcursul său un vapor, de la plecarea din Europa și pînă la sosirea sa în America. (E vorba doar de vapoare de-ale companiei de navigație menționată). Iar eu în plus, pot să-ți spun cîte ar întîlni dacă plecările nu ar fi simultane, ci ar fi decalate cu jumătate de oră.

Vă dăm mai jos răspunsul problemei de logică publicat la Clubul logicienilor (4) din 12 decembrie: R. 3, 1, 3. Iată și cîștigătorii acestei serii (4):

1) **Răchișanu Liviu,** cl. a VI-a, București. 2) **Alexandrescu Constantin Codruț,** Bacău. 3) **Ghiveci Dorinel,** com. Cislău, Buzău. 4) **Radu Cornel,** Craiova. 5) **Mălinescu Ion Bogdan,** Bucuresti.

O ZI DE IARNĂ

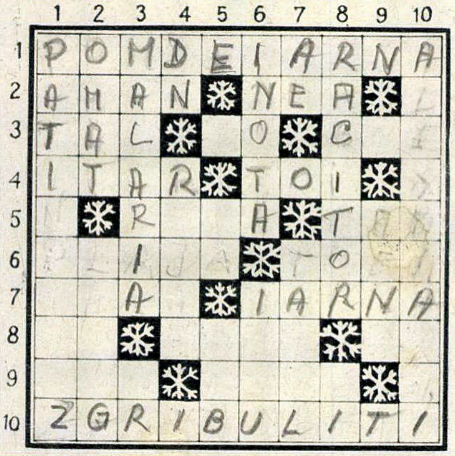

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	P	O	M	D	E	I	A	R	N	A
2	A	H	A	N	■	N	E	A	■	L
3	T	A	L	■		O	■	C		I
4	I	T	A	R	■	T	O	I	■	
5		■	R			A	■	T		
6	P	L	I	J	A	■	T	O		
7			A		■	I	A	R	N	A
8			■					■		
9				■					■	
10	Z	G	R	I	B	U	L	I	T	I

ORIZONTAL: 1) Bradul într-o anumită accepțiune (3 cuvinte); 2) Pictor clasic român autorul pînzei «Peisaj de iarnă cu scene de patinaj»; Zăpadă. 3) Chelner, în limbaj caragelian; Nota unu!; Nume de fotbalist. 4) Pantalon gros țărănesc; În mijlocul iernii! 5) Coliba păstorilor zăpezii, laponii; Taler. 6) Arsă de soare!; Virgulă... germană! (fonetic) 7) Localitate în Japonia; Nume de... sezon! 8) Imitație din zăpadă; Insulă de corali; Ce de...! 9) Din iarnă-n iarnă! Nu cade pe pîrtie. 10) Înghețați de frig. (fig.)

VERTICAL: 1) Practică unul din cele mai grațioase sporturi de iarnă. 2) Zăpadă; Compozitor român, autorul cîntecului «Valsul iernii». 3) Dă «friguri» și-n toiul verii!;... repeta! 4) Dan Niculescu; A da căldură și lumină. 5) Pe lopată; Ispășitor! 6) Verb conjugat și prin nămeți; Te încălzește iarna (pl.). 7) În aer!; Autorul basmului «Meșterii muntelui de gheață». 8) Ține la rece!; Pe plită! 9) Te copleșește cu căldura! 10) Bardul de la Mircești, autorul poeziei «Soare de iarnă».

Dicționar: TAL; TOEI

OCUPAȚII

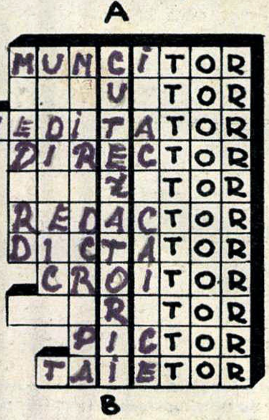

Găsiți denumirile a 11 ocupații, care să se potrivească în rîndurile de mai sus în așa fel încît pe verticala A—B să rezulte titlul unei frumoase reviste pentru pionieri și școlari.

ȘCOLĂREASCĂ

(Criptografie: 4, 6, 2, 7)

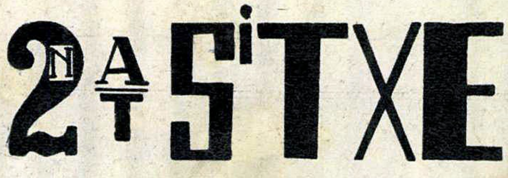

de iarnă

(Criptografie: 2, 4, 1, 4)

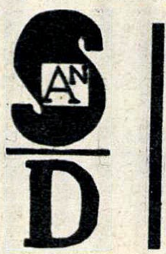

ARBORICULTURA

(Metagramă anagramată:

(xxxxoxx — oxxxxxx)

Aflați ce reprezintă desenul, înlocuiți litera a 5-a prin C (cum arată cheia) și amestecați literele pînă veți obține cuvîntul cerut de titlu.

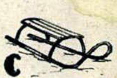

JOCURI

Pentru clipele în care nu vă jucați pe afară vă propunem cîteva jocuri distractive.

* * *

PROBLEMA CELOR CINCI PAHARE

Procurați-vă cinci pahare asemănătoare. În trei dintre ele turnați, pînă la jumătate, apă colorată cu cîteva picături de cerneală. Așezați-le apoi pe o masă, într-un singur rînd, întîi cele două pahare goale, urmate de cele trei pline. Eventual le puteți și numerota de la 1 la 5.

Acum spuneți unui prieten sau mai multor colegi următoarea problemă:

Care este mijlocul prin care putem obține ca în rînd să nu fie două pahare pline și nici două pahare goale alături, fără a avea voie să schimbăm ordinea paharelor în șir?

* * *

NUMAI CU SOȚ!

Așezați 16 monede de cîte 5 bani (sau 16 rondele de carton) în patru rînduri de cîte patru piese, ca în schema următoare:

```
0   0   0   0
0   0   0   0
0   0   0   0
0   0   0   0
```

După aceasta înlăturați șase dintre ele, dar respectînd cerința ca în fiecare rînd, atît orizontal cît și vertical, să rămînă mereu un număr cu soț de monede, deci 2 sau 4. Vă atragem atenția că această problemă are mai multe soluții.

* * *

DIN 10 CIFRE

Pregătiți o bucățică de hîrtie și un creion. Apoi încercați ca în timp de numai 30 de secunde să scrieți cel mai mare număr cu putință folosind cîte o singură dată cifrele, adică 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

* * *

7 TRIUNGHIURI DIN 9 CHIBRITURI

Sînteți perspicace?

Verificați răspunsul pe care vi l-ați dat cu ajutorul următoarei teme.

Pregătiți-vă 9 chibrituri și 9 bile mici de plastilină. Din aceste materiale, încercați, prin îmbinarea chibriturilor la capete, să formați 7 triunghiuri echilaterale. Este obligatorie folosirea tuturor chibriturilor, fără a le rupe sau frînge, dar puteți lua din bilele de plastilină numai atîtea cîte veți socoti că sînt necesare.

Mihai Vodă Viteazul

Scenariu:
VLAICU BÂRNA

17

Ilustrații:
TEODOR BOGOI

Biruindu-l pe Andrei Bathory, Mihai pune stăpînire pe principatul Transilvaniei. Triumfător, intră în Alba Iulia și se instalează în palatul domnesc. Un oștean se înfățișează la curte aducînd într-un sac capul lui Bathory, dar în loc să-l răsplătească pentru fapta lui, Mihai poruncește să fie spînzurat.

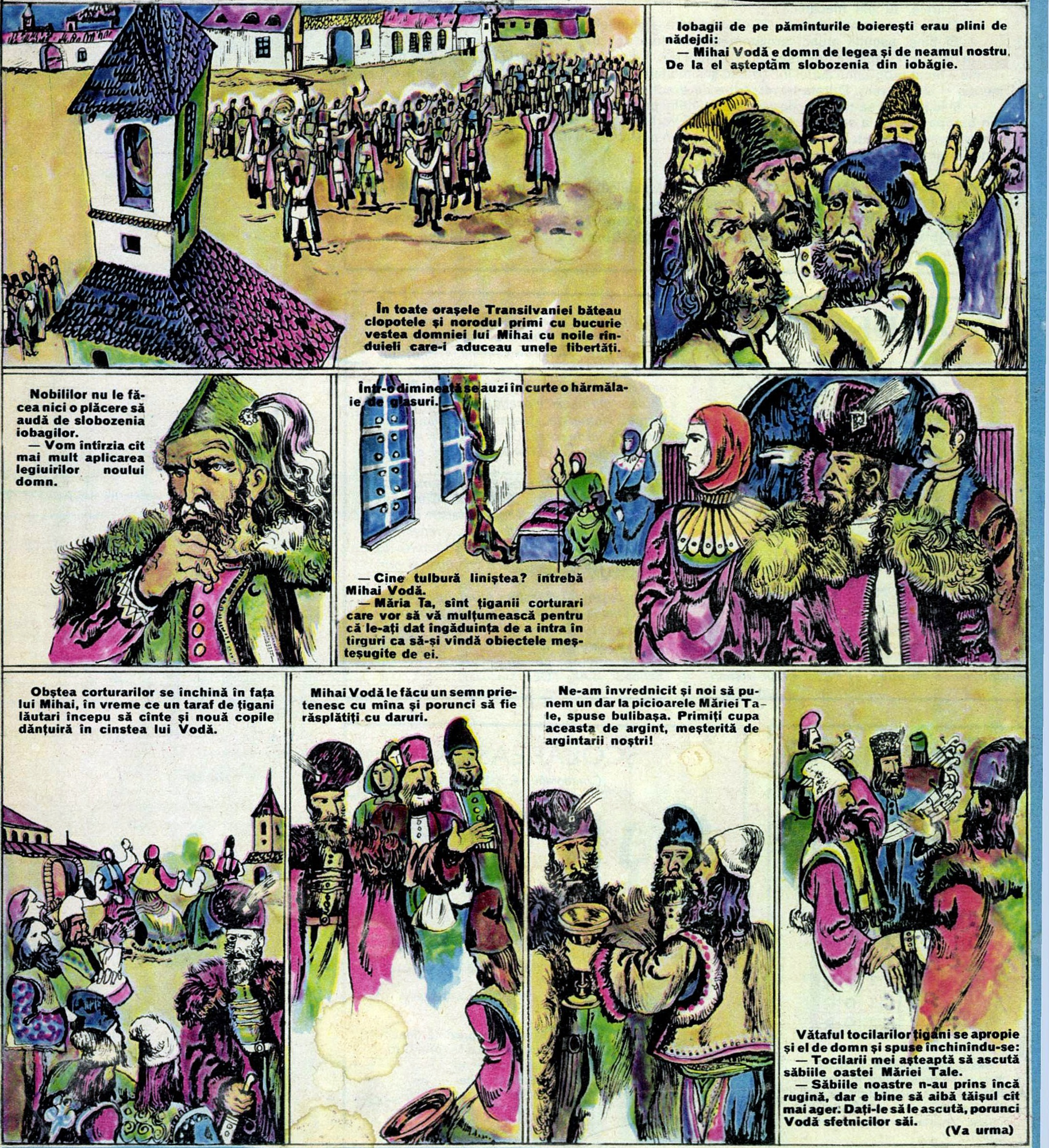

În toate orașele Transilvaniei băteau clopotele și norodul primi cu bucurie vestea domniei lui Mihai cu noile rînduieli care-i aduceau unele libertăți.

Iobagii de pe pămînturile boierești erau plini de nădejdi:
— Mihai Vodă e domn de legea și de neamul nostru. De la el așteptăm slobozenia din iobăgie.

Nobililor nu le făcea nici o plăcere să audă de slobozenia iobagilor.
— Vom întîrzia cît mai mult aplicarea legiuirilor noului domn.

Într-o dimineață se auzi în curte o hărmălaie de glasuri.

— Cine tulbură liniștea? întrebă Mihai Vodă.
— Măria Ta, sînt țiganii corturari care vor să vă mulțumească pentru că le-ați dat îngăduința de a intra în tîrguri ca să-și vîndă obiectele meșteșugite de ei.

Obștea corturarilor se închină în fața lui Mihai, în vreme ce un taraf de țigani lăutari începu să cînte și nouă copile dănțuiră în cinstea lui Vodă.

Mihai Vodă le făcu un semn prietenesc cu mîna și porunci să fie răsplătiți cu daruri.

Ne-am învrednicit și noi să punem un dar la picioarele Măriei Tale, spuse bulibașa. Primiți cupa aceasta de argint, meșterită de argintarii noștri!

Vătaful tocilarilor țigani se apropie și el de domn și spuse închinîndu-se:
— Tocilarii mei așteaptă să ascută săbiile oastei Măriei Tale.
— Săbiile noastre n-au prins încă rugină, dar e bine să aibă tăișul cît mai ager. Dați-le să le ascută, porunci Vodă sfetnicilor săi.

(Va urma)

Cutezătorii 2

Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor de număr: Costache ANTON. Redactor artistic: Anca ARGHIR.

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă.

1 LEU